

**La política cinematogràfica
de la Generalitat republicana:
El Comitè de Cinema de la Generalitat
de Catalunya**

Anna Duran i Padrós

El cinema a Catalunya durant la Segona República és associat, per defecte, al Comissariat de Propaganda, al Laya Films i al documental de guerra. Però des de ben proclamada la República –el 14 d'abril de 1931– i des d'aquell mateix setembre, el nou Govern català incorporà el cinema al seu programa amb la creació definitiva, l'abril del 1932, del Comitè de Cinema de la Generalitat de Catalunya. El Comitè fou creat per decret¹ després de ser aprovat un projecte de la Comissió d'Estudis encarregada de presentar un Pla d'Estructuració i Organització del Cinema a Catalunya, comissió formada per representants del Consell de Cultura, de la Universitat, del cinema amateur, del cinema comercial i productor, del periodisme cinematogràfic i del món del turisme (vegeu el document 1 de l'annex).

L'origen d'aquesta recerca és, per sobre de tot, fruit d'una acumulació de qüestions que giren entorn de temes ben actuals, aspectes com la manca d'una indústria cinematogràfica a Catalunya, l'anhel d'un cinema amb caràcter singular, el paper de les universitats i les escoles de cinema i, per sobre de tot, el paper de la política cinematogràfica des de les institucions públiques. Al mateix temps, la fascinació per una etapa històrica com la de la Segona República a Catalunya ha estat sempre present. Finalment, aquests dos factors han confluït per a motivar l'eix central de la investigació: Quina fou la política cinematogràfica catalana en un moment en què el Govern «autònom» de Catalunya, a través de la seva Conselleria de Cultura –encapçalada per

1. *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 26 (15 abril 1933), p. 316-318.

Ventura Gassol—, tirà endavant una sèrie d'iniciatives en un intent d'institucionalitzar la cultura catalana?

És cert que la crisi del cinema i del panorama audiovisual va més enllà, o potser no tant, de la política cinematogràfica dels governs, però hem de tenir en compte que el cinema dels anys trenta es desenvolupà en una època marcada pels trasbalsos polítics, durant els quals molts estats van saber veure en el cinema un nou mitjà de propaganda i cohesió social que motivà, en molts dels casos, el desenvolupament d'una forta cinematografia nacional. És el cas del cinema soviètic, alemany, francès, italià, britànic, nord-americà, entre d'altres. Desplegaren una cinematografia pròpia, utilitzada com a instrument per a propagar les doctrines dels poders governamentals, crearen entitats i organismes cinematogràfics, productores, escoles de cinema, i adoptaren mesures proteccionistes.

A Espanya, fins aleshores, l'Estat solament s'havia preocupat de legislar en matèria de seguretat de locals i d'establir el 1914, i per primer cop a Espanya, la censura oficial de films. Malgrat les diferents propostes presentades pels professionals espanyols davant la crisi del cinema en el Primer Congrés Espanyol de Cinematografia (1928) i en el Primer Congrés Hispanoamericà de Cinematografia (1931) —a partir dels quals es cercava la protecció del cinema espanyol— podríem reduir la resposta del Govern de la República a l'establiment del conflictiu impost del 7,5 % sobre cinematografia i la creació del Consejo de Cinematografia, amb un paper discutiblement eficaç.

Quina va ser aleshores la política cinematogràfica de la Generalitat republicana? Contràriament a les actuacions del Govern de Madrid, la Generalitat va voler aprofitar aquell nou mitjà que era el cinema com a suport d'una política cultural i educativa. Intentem establir, doncs, quina va ser l'actuació portada a terme pel Comitè de Cinema des que fou creat l'any 1932 fins a la seva desaparició arran de la nova estructuració dels Serveis de Cinema i la revolta militar que propicià la Guerra Civil el juliol de 1936.

No cal dir que la bibliografia dedicada a l'estudi cinematogràfic català dels primers anys de la República és minsa, però gràcies a les publicacions d'autors com Miquel Porter, J. M. Caparrós i Ramon Sala, entre d'altres,² els qui encetem una investigació tenim l'agradable sensació de partir «de terra ferma». Però per sobre de tot, el treball de referència més proper és el de M. Carme Escudero.³ Així doncs, per a tirar endavant aquesta recerca, per a recuperar aquest fragment

2. Romà Gubern, Joaquim Romaguera, Josep Torrella, Fèlix Fanés..., entre d'altres.

3. M. Carme ESCUDERO, «El Comitè de Cinema de la Generalitat de Catalunya», *Cine-matògraf*, Barcelona, Federació Catalana de Cineclubs, núm. 1 (1984), p. 37-50.

d'història..., de passat, s'han regirat arxius, lligalls, premsa contemporània, revistes especialitzades, correspondències, memòries personals, assajos, publicacions d'institucions i, per sobre de tot, documents i butlletins oficials i institucionals.

Els orígens

Una sèrie de factors haurien afavorit la creació d'aquesta «voluntat institucional» d'incloure el cinema en el programa de govern. Factors decisius com l'emergent moviment cinematogràfic amateur –amb l'aparició de la Secció de Cinema Amateur del Centre Excursionista de Catalunya o l'Associació de Cinema Amateur (dins el FAD)–, l'aparició cada cop més nombrosa de publicacions i revistes especialitzades en cinema, o el canvi de mentalitat dels intel·lectuals de l'època respecte al cinema. Així mateix, es donà en aquells anys el naixement d'un fort moviment documentalista, un auge dels cineclubs locals, l'interès per introduir el cinema com a matèria d'estudi a la universitat i, sobretot, la tasca decisiva i contundent dels pedagogs per a implantar el cinema a l'ensenyament.

L'interès de la Generalitat republicana pel cinema hauria quedat ben palès durant la celebració del Primer Congrés Hispanoamericà (vegeu el document 2 de l'annex); ara caldria establir unes bases sòlides per tal de tirar endavant una política cinematogràfica coherent amb la institució republicana, en un moment de reconstrucció nacional. D'aquesta manera, a la primeria de setembre de 1932, el conseller de Cultura Ventura Gassol, proposà al Govern de la Generalitat la creació d'un Comitè de Cinema, dependent del Departament de Cultura i encarregat de centralitzar, estructurar i coordinar totes les activitats cinematogràfiques de Catalunya. La Comissió, sota la presidència del mateix conseller, estava formada per un equip d'homes lligats a la cultura, la política i l'ensenyament: el prestigiós pedagog Joan Delclòs fou un dels representants del Consell de Cultura de la Generalitat. El seu tarannà li permeté desenvolupar dins el Comitè l'aplicació del cinema com a mitjà educatiu. Amb la presència de Manuel Ainaud –pioner en l'aplicació del cinema a les escoles–⁴ al Comitè d'Estudis, quedava establert el lligam entre la Generalitat i l'Ajuntament de Barcelona, a partir de la constitució, entre ambdues institucions, d'un acord de col·laboració per a la cinemato-

4. Galí referint-se a Manuel Ainaud: «I molt abans del Comitè, en temps de la Dictadura, va confiar al seu amic dibuixant i pedagog senyor Antoni Gelabert un film sobre el Llobregat que servia de material viu per l'ensenyament de la Geografia de Catalunya». A. GALÍ, *Història de les institucions i del moviment cultural a Catalunya: 1900-1936*, llibre II: *Ensenyament Primari* (2a part), p. 230.

grafia catalana. El reconegut pedagog i historiador Alexandre Galí entraria a formar part del Comitè el 1932, substituint Manel Ainaud. Galí formà part d'un planter de pedagogs catalans renovadors, organitzà escoles d'estiu, dirigí els Estudis Normals de la Mancomunitat, l'Escola Montessori i el *Butlletí de Mestres*. El 1924 fundà la Mútua Escolar Blanquerna, on experimentà la introducció del cinema a les aules. La importància de la producció de films de caire turístic, folklòric o d'actualitat quedà reflectida en la composició del Comitè, que incorporava una secció destinada a la producció de cinema de propaganda turística i amb la representació –a la Comissió d'Estudis– d'Ignasi Armengou, director dels Serveis de Turisme de la Generalitat. La crítica cinematogràfica estaria representada pels periodistes Màrius Calvet –que hauria estat membre del Comitè Català del Congrés Hispanoamericà de Cinematografia– i Pere Ventura Virgili, un dels col·laboradors més antics del setmanari *La Rambla* i fervent defensor d'un cinema social i polític que, a través dels documentals i els noticiaris –tal com havia fet el cinema rus i alemany– havia de ser aprofitat per la nova República.⁵ Formant part de la Comissió també hi trobem Joan Sàbat, directiu de Ràdio Associació, i el reconegut Guillem Díaz-Plaja, introductor del cinema a la Universitat de Barcelona i defensor del cinema com a art –traspasant el concepte d'espectacle– i de l'assimilació d'aquest com a objecte d'un estudi rigorós i seriós. L'escriptor Miquel Joseph i Mayol, fundador del *Diari de Granollers* i la *Revista de la Llar*, s'hauria convertit, amb el temps, en un home de cinema. Ja des de 1930 va mantenir relacions i intercanvis amb productores cinematogràfiques de l'estranger –sobretot alemanyes i russes–, relacionades, totes aquestes, amb la producció de cinema cultural i pedagògic. Joseph i Mayol esdevindria secretari del Comitè de Cinema i, juntament amb Carner-Ribalta, es convertirien en els dos pilars centrals d'aquest.

Josep Carner-Ribalta, antic militant d'Estat Català, s'exilià durant la dictadura de Primo de Rivera a París, acompanyà Macià a Moscou el 1925 i fou un dels dirigents dels Fets de Prats de Molló. Carner-Ribalta preparà, juntament amb Josep Conangla i el mateix Francesc Macià, l'Assemblea Independentista de l'Havana (1928), durant la qual es fundà el Partit Separatista Revolucionari de Cata-

5. «Hem de fer una producció històrica i l'hem de fer, l'hauriem de fer, nosaltres ara, a cop calent, no esperar que vinguin les generacions futures i reproduixin els fets d'avui inventant personalitats i ideals polítics on no hi havia més que l'ideal de la Pàtria i de la justícia i de la lluita contra la tirania i l'opressió borbònica.» «Crec sincerament que el cinema seria el mitjà més noble i fidelíssim per a arxivar els fets actuals, i és per això que crido novament l'atenció a les nostres digníssimes autoritats per tal que a compte de la Generalitat això sigui un fet el més aviat possible.» Vegeu P. VENTURA I VIRGILI, «La nostra història i el cinema», *La Rambla*, núm. 123 (30 maig 1932), p. 4 i núm. 141 (26 setembre 1932), p. 8, respectivament.

lunya i s'aprovà la constitució d'una futura República catalana. D'allí marxà junt amb Macià i Ventura Gassol cap a Nova York, però mentre aquests darrers retornaren cap a Europa, Carner-Ribalta restà als Estats Units i es va posar a treballar a Hollywood com a escriptor cinematogràfic. Un cop establerta la Generalitat republicana, Carner-Ribalta tornà a Catalunya i treballà en el propòsit d'establir-hi la «primera indústria nacional de cinema català». Es tractava de la construcció d'una ciutat cinematogràfica en uns terrenys de Sabadell, amb una zona d'estudis, barris d'obriers i empleats, barri de residència d'artistes i directors, zona d'esports i una Acadèmia de l'Art i de la Indústria Cinematogràfica. Els Estudis Cinematogràfics Barcelona, SA, tal com s'havia d'anomenar el projecte, no progressaren malgrat l'entusiasme. Responsable dels Serveis de Cinema del Comitè, Carner-Ribalta n'esdevindria la figura més emblemàtica. Nomenat responsable de la Comissaria d'Espectacles un cop esclatada la Guerra Civil, molt sovint costa destriar si el Pla d'Estructuració i Organització del Cinema a Catalunya fou un projecte col·lectiu o un projecte molt personal d'aspiracions nacionalistes.

El Pla encarregat al Comitè d'Estudis va ser aprovat pel Govern de Catalunya el 10 d'abril de 1933. Cinc dies després s'establí la creació definitiva del Comitè (vegeu el document 3 de l'annex). El cinema havia de ser entès com un fenomen col·lectiu, un mitjà d'aculturació que calia posar a l'abast de tots els ciutadans: «[...]al seu voltant es desvetllen tantes possibilitats d'acció cultural i d'una influència i d'un interès tan considerable per a la vida del país, que no hi ha cap institució de Govern que pugui desentendre's d'intervenir-hi col·laborant en el seu expandiment i procurant influir-ne les directrius[...]»⁶

La constitució

Així doncs, el Comitè de Cinema quedaria estructurat per dos òrgans bàsics:

I. Comitè Executiu. Presidit pel conseller de Cultura Ventura Gassol i compost pels mateixos membres que formaven la Comissió d'Estudis. Les funcions bàsiques del Comitè Executiu se centraren en la formulació d'un Pla d'Organització i de tots els reglaments necessaris per al funcionament del Comitè, els quals haurien d'ésser aprovats pel Govern de la Generalitat.

II. Cos Consultiu. Presidit pel conseller de Cultura Ventura Gassol i format per membres de la Comissió Executiva, de la Mútua de

6. *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 26 (15 abril 1933), p. 316.

Defensa Cinematogràfica, de l'Associació d'Empresaris d'Espectacles de Catalunya (Secció Cinema), de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona, de la Federació de Mestres Nacionals de Catalunya, de la Universitat de Barcelona, de les Institucions de Cultura de la Generalitat, del Departament de Governació, del Departament d'Economia i del Departament de Finances de la Generalitat. Les funcions del Cos Consultiu foren les d'estudiar les qüestions generals relatives al cinema i presentar propostes.

El Comitè també comptaria amb una Secretaria on se centralitzarien totes les tasques del Comitè.

El febrer de 1933, els membres de la Junta d'Estudis, els quals, extraoficialment, haurien de formar la Comissió Executiva, presentarien al Conseller de Cultura un Pla d'Actuacions Immediates per tal d'iniciar la tasca del Comitè. El Pla comprenia bàsicament: I. Creació d'una oficina tècnico-administrativa a les ordres del Comitè; l'oficina hauria de comptar amb unes instal·lacions àmplies per tal de poder emmagatzemar els dipòsits de pel·lícules i aparells de projeccions. Al mateix temps, estava prevista la construcció d'una sala de projeccions annexa a l'edifici per tal de poder visionar els films. II. Adquisició d'un mínim d'aparells de projeccions per tal de poder portar a terme l'aplicació del cinema a les escoles. III. Constitució d'un fons d'inversió, d'acord amb el Comitè de Cinema, sobre la base de les quantitats destinades a material de projecció en els pressupostos de les escoles de la Generalitat, a càrrec de les partides de material i en canvi de serveis de cinema que prestés el Comitè. IV. Gestió de la col·laboració de l'Ajuntament de Barcelona per tal d'estendre els nous serveis de cinema a les escoles municipals, entre d'altres.

El Pla d'Actuacions Immediates es concretà en la concessió –per ordres de Gassol– d'una partida pressupostària al Comitè per a l'adquisició d'un mínim d'aparells de projecció. Al mateix temps, s'iniciaren els contactes amb els diferents directores de les institucions educatives de la Generalitat: Escola del Treball, Escola Professional per a la Dona, Servei Tècnic de Biblioteques Populars, Servei Meteorològic de Catalunya, Escola de Bibliotecàries, Escola d'Administració Pública, Institució d'Estudis Comercials, Escola d'Art Dramàtic, Institut-Escola i Escola Normal de Mestres i Mestresses. També es començà a cercar un local per a la instal·lació de les oficines.

La creació del Comitè seria aplaudida per la majoria de la premsa d'esquerres: *La Humanitat*, *L'Opinió*, *La Rambla*, etc. Però trobà un dels seus pitjors enemics en el setmanari satíric *El Be Negre*. La crítica punxant i mordaç portada a terme pels redactors (Josep M. Planes, Àngel Ferran, Josep M. de Sagarra, Andreu A. Artís, Just Cabot, entre d'altres), i característica de la publicació, trobà en el Comitè de Cinema un nou cap de turc per a parodiar i carregar

—de passada— contra la política de govern. El setmanari, a través de la seva secció «El Be a les fosques», dedicada al cinema, es referirà als homes del Comitè com una colla d'oportunistes que haurien intervingut «interessadament» en la creació d'aquest. D'aquesta manera, apareixeran periòdicament articles dedicats al Comitè de Cinema, el primer dels quals ocupa tota una plana, amb el títol «Barcelona, el veritable Hollywood: El Comitè del Cinema de la Generalitat farà de Barcelona la Xauxa Cinematogràfica».⁷ És interessant contrastar la visió «oficial» que aporten els documents amb la més pura i dura crítica periodística.

Conjuntament amb el Decret que hem esmentat —que creava el Comitè de Cinema i en confirmava els components— el Govern de la Generalitat publicà el Pla d'Estructuració i Organització.

Pla d'Estructuració i Organització del Cinema a Catalunya Comitè de Cinema

Funcions:

Article I.- Entendrà en totes les qüestions de cinema de Catalunya, com a organisme depenent de la Generalitat de Catalunya.

Article II.- Per a realitzar les seves tasques, el Comitè estarà subdividit en Ponències i Seccions.

— Secció I: El cinema pedagògic i cultural. Regida per la Ponència I: El cinema en l'ensenyament i com a divulgació cultural general.

Funcions: I.-Aplicació del cinema en tots els graus de l'ensenyament de Catalunya / II.-Aplicació del cinema a la Universitat, Institut-Escola, Escola Normal, Escola del Treball, etc., i a totes les institucions culturals de Catalunya / III.-Preparació a l'Escola Normal, dels futurs mestres i mestresses, per a la utilització del cinema a l'escola / IV.-Aplicació del cinema cultural a tots els sectors de la vida nacional per mitjà de cursos, projeccions, missions culturals, etc. / V.-Programació i distribució dels films educatius i culturals en totes les esferes de la cultura i de l'ensenyament oficial a Catalunya / VI.-Legislació i exercici de la censura pedagògica / VII.-Dictaminació sobre la veritat científica dels films educatius / VIII.-Assessorament pedagògic en la producció dels nostres films educatius i culturals / IX.-Legislació sobre cinema apte o no apte per a infants / X.-Catalogació i estudi de les diverses possibilitats dels films en general, amb miras a fer possible un dia l'estudi complet de la història del cinema.

— Secció II: Cinema comercial i econòmic: Regida per la Ponència II: El cinema en el seu aspecte social i econòmic.

7. Es tracta d'una paròdia d'entrevista amb Carner-Ribalta, amb un to crític. L'article detalla com va ésser portat a terme el «reclutament dels seus membres» i com, davant les crítiques del sector professional, van haver de «callar als descontents» donant l'entrada a dos representants de l'Associació d'Empresaris i a dos de la Mútua de Defensa Cinematogràfica. «El Be a les fosques», *El Be Negre*, núm. 98 (2 maig 1933), p. 3.

Funcions: I.-Execució a Catalunya de totes les disposicions del Govern Central referents a cinema com a espectacle públic / II.-Execució a Catalunya de totes les disposicions del Govern Central referents a cinema com a indústria / III.-Execució a Catalunya de totes les disposicions del Govern Central referents a cinema com a comerç / IV.-Exercici de la Censura governativa / V.-Projecció dels films arribats per despatx temporal a la Duana / VI.-Inspecció de locals, tant pel que respecta a sanitat com a condicionament de seguretat pública/VII.- Col·laboració a la Legislació Central sobre cinema, en defensa dels interessos de Catalunya.

– Secció III: Films de turisme: Regida per la Ponència III: El cinema com a element de propaganda turística.

Funcions: I.-Aplicació del cinema en la propaganda turística de Catalunya, d'acord amb els Serveis de Turisme de la Generalitat / II.-Assessorament i intervenció en la producció de films de Turisme / III.-Orientació als cinematografistes professionals o amateurs sobre el paisatge, monuments o folklore de Catalunya. Per aquesta funció, la Secció de Films de Turisme crearà un arxiu fotogràfic dels temes indicats, el qual posarà gratuïtament a la disposició dels productors de films nacionals o estrangers

– Secció IV: Producció professional i amateur: Regida per la Ponència IV: Producció cinematogràfica professional i amateur.

Funcions: I.-Estudi de totes les qüestions referents a producció cinematogràfica / II.-Intervenció directa en la producció de films que realitzi, adopti o editi el Comitè / III.-La Secció de Producció professional i amateur, estudiarà la manera de portar a cap la preparació de personal artístic i tècnic per a la indústria del film, ja sigui mitjançant la creació d'una Escola de Cinema o per altres solucions que proposarà al Consell de Govern de la Generalitat

– Secció V: Secretaria: Regida per la Ponència V: Relació i intercanvi i per un secretari que serà a la vegada el secretari del Comitè. La Secretaria centralitzarà tota la feina material i d'organització de les diverses Seccions, mentre no es creïn institucions que hagin de funcionar de manera pròpia.

Funcions: I.-Secretaria pròpiament dita / II.-Relació i intercanvi / III.-Biblioteca cinematogràfica, amb la corresponent secció de revistes / IV.-Compilació de dades i estadístiques sobre cinema / V.-Cinemateca general, amb les diverses classificacions que correspondran a les directives de les Seccions de Pedagògica, Comercial i de Turisme / VI.-Distribució de films i aparells, que respondrà a les ordres de les diverses Seccions i a les programacions respectives / VII.-Museus cinematogràfics i Arxiu del Film en els seus diversos aspectes, assessorat per les corresponents seccions / VIII.-Sala de proves al servei de totes les seccions / IX.-Intervenció i Caixa.

Un cop aprovades les bases de funcionament del Comitè i la seva estructuració, es publicaren les bases d'un concurs per a cobrir la plaça de secretari. Demanaven tenir coneixements de cinematografia i la presentació d'una memòria a través de la qual s'hauria de desenvolupar la qüestió: *Quina hauria d'ésser la funció dels poders públics per a utilitzar l'acció del cinema com a instrument de cultura.* A la convocatòria s'hi presentaren setze homes de cinema (operadors, tècnics, empresa-

ris, periodistes i realitzadors) entre els quals hi havia Ramon de Baños, Domènec Giménez i Botey o Joan Pallejà. La plaça, coberta provisionalment per Miquel Joseph i Mayol, li fou concedida a ell mateix.

El funcionament del Comitè quedaria unificat a través d'una Secretaria General (oficines) des d'on es controlarien totes les tasques (el servei de projeccions ambulants a les escoles, el servei de la censura i el servei d'edició de films); ara caldria cercar un local adient per al funcionament del Comitè. La muntanya de Montjuïc oferiria totes les garanties formals de poder convertir-se en una ciutat cinematogràfica: un espai suficientment allunyat del nucli urbà, amb bones comunicacions, bona organització comercial i amb la conservació dels pavellons abandonats de l'Exposició Internacional del 1929, els quals podien ser adaptats arquitectònicament per a uns estudis cinematogràfics. Als anys trenta diverses empreses privades haurien sol·licitat a l'Ajuntament de Barcelona la concessió dels terrenys de la muntanya; l'octubre de 1933, la Generalitat aconseguí l'autorització per a utilitzar el Pavelló de Romania per a instal·lar-hi les oficines del Comitè de Cinema. Amb la cessió del pavelló, s'iniciaren les obres de consolidació i restauració de l'edifici com a mesura d'urgència. Segons relata el mateix Carner-Ribalta: «Pas a pas, allí s'inicià la construcció d'un estudi de producció i de doblatges cinematogràfics, al costat d'un laboratori de revelatge i tiratge de films de 16 mm (per al cinema educatiu) i annex a l'Escola de Cinema, tot en el mateix edifici.»⁸

La tasca del Comitè

El cinema a les escoles. A Catalunya, durant el Govern de la Mancomunitat s'haurien realitzat, de manera aïllada, els primers balbuceigs en l'aplicació del cinema a les escoles. A la resta de països, ja des dels anys vint, s'haurien desenvolupat una sèrie d'iniciatives entorn del cinema educatiu, iniciatives que reeixirien als anys trenta, coincidint amb un corrent pedagògic renovador, i que crearien organismes per a la producció i divulgació d'un cinema eminentment instructiu. A partir del mes de maig de 1933, un cop organitzat l'equip de projecció sonora ambulant, s'iniciaren les exhibicions de pel·lícules educatives a les escoles i institucions docents de la Generalitat i de la resta del territori autònom. Els Serveis de Cinema actuaren en les següents escoles de l'Ajuntament i de la Generalitat: Institut-Escola del Parc, Escola Normal, Escola del Treball, Blanquerna, Grup Escolar Ramon

8. Josep CARNER-RIBALTA, *De Balaguer a Nova York passant per Moscou i Prats de Molló. Memòries*, París, Edicions Catalanes, col·l. «Frontera Oberta», 1972, p. 149.

Llull, Grup Escolar Baixeres, Grup Escolar del carrer de la Diputació, Patronat Domènec, Ateneu Cultural Avenç i Casa de la Caritat, entre d'altres. Les projeccions mòbils es traslladaren a les Escoles de Cornellà, Escola del Treball de Masnou, Biblioteca Popular i Escoles de Granollers, Escoles de l'Ateneu Igualadí de la Classe Obrera, Escoles de Masnou, de la Garriga, de Badalona, de Reus, de Premià de Mar, de Mollet, de Valls, etc.

Durant els estius se celebraren cursos de quinze sessions a l'Escola del Treball, també s'organitzaren sessions i conferències en altres institucions culturals com l'Ateneu Enciclopèdic, la Semi-colònia Escolar d'Igualada o la Semi-colònia de Terrassa. D'altra banda, es programaren sessions especials per a mestres a l'Escola del carrer de Casp i al grup Lluís Vives, per tal d'estudiar una proposta de classificació i catalogació pedagògica dels films, tal com es feia en altres països, i recollir, d'aquesta manera, les dades necessàries per a la iniciació d'un fitxer bàsic. El material projectat en les sessions escolars, al voltant de 300 films aproximadament (vegeu el document 4 de l'annex), eren documentals cedits per cases comercials com Unifilms, Art-Films, Paramount Films, Hispano-Fox, Febrer i Blai, Cinnamond Film, casa Huet, Metro Goldwyn Mayer, casa Huguet, casa Nelson i Cinaes. La majoria dels films exhibits tractaven de temes com l'esport, la geografia, les ciències naturals, i hi havia també documentals d'història i d'art, i noticiaris.

A través de la publicació quinzenal del *Butlletí dels Mestres*, el Comitè comptà amb una plataforma ideal per a la comunicació amb el col·lectiu de mestres de Catalunya, interessat en la utilització del cinema com a instrument pedagògic. Al butlletí es publicaren, de manera sistemàtica, articles de pedagogs estrangers, intercanvi d'experiències dels mateixos mestres, anuncis de conferències, cursets i sessions especialitzades en cinema educatiu. Així mateix, el *Butlletí dels Mestres* publicà, quinzenalment, un Pla d'Aplicació del Cinema Escolar proposat pel Comitè de Cinema. Un exemple d'aquest Pla és:

I.-Aplicació del cinema en tots els graus de l'ensenyament: El cinema educatiu estaria format bàsicament per tota pel·lícula destinada a completar un ensenyament qualsevol, o a enfortir i fer més comprensiva la paraula del mestre. I això no solament en l'ensenyament estricte, sinó també en tot allò que s'hi refereix d'una manera més immediata: conferències, divulgació de teories d'higiene i de protecció a la infància, d'agricultura, d'història, de geografia, de les ciències, de les arts, de l'ensenyament professional, de la previsió d'accidents de treball, etc.[...]. Cal fer que la pantalla no resulti un accessori tan limitat i trist com la pissarra. Aquest quadre lluminós ha d'ésser una finestra oberta a la vida [...].⁹

9. Miquel JOSEPH I MAYOL, *Butlletí dels Mestres*, núm. 130 (15 juny 1935), p. 130-131.

Altres aspectes d'aquesta proposta foren l'ús del cinema com a mitjà per a l'orientació professional, la creació d'un cinema ambulant que hauria d'arribar a les poblacions més aïllades, la realització de conferències il·lustrades amb films especialitzats en la salut pública i utilitzats per a prevenir les malalties més esteses, o actuacions destinades a engrescar els mestres a la producció i edició de films educatius.

Així mateix, el Comitè de Cinema inicià la creació d'una cinemateca de films culturals. El fons estava format per films de producció pròpia, les còpies de noticiaris de Catalunya realitzats per cases estrangeres que el Comitè hauria assessorat, les fitxes de totes les pel·lícules passades en les seves sessions escolars, així com una col·lecció de catàlegs de gairebé tots els films culturals i educatius produïts a l'estranger.

Producció pròpia. Pel que fa a la producció cinematogràfica del Comitè, és ben difícil d'establir quina fou i com era, ja que el material no es conserva, i la bibliografia li atribueix solament la realització de dos documentals¹⁰ com a producció pròpia: *Gent de Muntanya* i *El país de l'avellana*, ambdós de caràcter educatiu. Malgrat això, a través de la recerca, s'ha pogut «testimoniar» o «intuir» la realització d'alguna altra producció; aquestes dues obres serien l'inici d'un projecte basat en la realització de documentals sobre els costums, oficis, tipisme i folklore de Catalunya, adequat per a l'aplicació educativa i cultural. L'estrena d'aquests documentals¹¹ se celebrà al cinema Kursaal, el 27 de juliol de 1934, en una sessió especial destinada als mestres de l'Escola d'Estiu i, posteriorment, foren projectats en diverses sessions escolars. Alexandre Galí ens parla, però, d'un tercer documental dedicat al cultiu de la taronja.¹² Per la seva banda, Carner-Ribalta comenta: «Tímidament també inicià la producció de films documentals, produint uns curtsmetratges sobre *La collita de l'avellana* i *La nostra indústria surera*, i es convertí en productor del primer film oficial de la Conselleria d'Economia, *El moviment demogràfic a Catalunya* [...]»¹³

10. Miquel Porter, en la seva *Història del cinema a Catalunya*, atribueix al Comitè, a més dels dos documentals esmentats, la producció d'un parell de films: *Elx, simfonia de palmeres* i *Els camins d'en Serrallonga*, dues produccions de Joseph i Mayol, que podrien haver estat realitzades independentment del Comitè.

11. La seva difusió tornaria a ser motiu de mofa pels homes d'«El Be a les fosques»: «Es tracta de dos films de gènere rus, d'aquell tan apropiat, per les seves qualitats absorbents, per fer-ne llençols per a criatures de bolquers. La "Gent de Muntanya" fa carbó al Montseny, i el "País de l'Avellana" no és, com podria creure el lector desprevingut, cap al·lusió a les possibilitats de Catalunya, sota la fèrula del Comitè, sinó realment el país de l'avellana. En tots dos films es presenten cases típiques del país de la U.R.S.S. mirant a l'aparell i una sonorització a base d'una magnífica gramola i el conegudíssim Orfeó Gracienc». *El Be Negre*, núm 165 (8 agost 1934).

12. Alexandre GALÍ, *Història de les Institucions...*, llibre XII, p. 346.

13. Josep CARNER-RIBALTA, *De Balaguer a Nova York...*, p. 149.

El Comitè de Cinema també col·laborà amb altres departaments i conselleries de la Generalitat en la producció de films; se sap que s'inicià la producció d'un film sobre el tractament del càncer per al Departament de Sanitat i Assistència Social utilitzant els casos més interessants de l'Hospital de la Santa Creu i de l'Hospital de Sant Pau. Per als Serveis d'Aeronàutica del Departament d'Economia i Agricultura, el Comitè estava preparant el projecte per a la realització d'uns films d'aviació destinats a la formació de pilots i a la propaganda del turisme aeri. El Comitè també hauria assessorat la filmació de noticiaris de cases estrangeres realitzats a Catalunya. Aquest és el cas de la producció d'un film de la casa Fox titulat *Belleses de Catalunya*, en el qual col·laborà el Comitè juntament amb l'Oficina de Turisme de la Generalitat.

Per al Departament de Presidència es filmaren diversos noticiaris sobre actes oficials de la Generalitat, dels quals seria interessant conservar les imatges per a conèixer el tarannà propagandístic –políticament parlant– del Comitè de Cinema. Per la premsa també sabem que el Comitè comptà amb el Publi-Cinema com a sala oficial de projeccions per a exhibir les seves produccions, entre les quals també trobem un documental sobre l'Escola de Mar.¹⁴ D'altra banda, a través de les publicacions de l'època coneixerem que en algun moment es va fer una sessió pública al cinema Coliseum per a presentar el film d'obertura del Parlament; segurament es tractaria d'un dels noticiaris històrics del Comitè. Una altra referència la trobarem a «El Be a les fosques», en un article, el títol del qual és: «El Comitè de Cinema farà propaganda electoral... per l'Esquerra, és clar!». Dominat pel to sensacionalista característic del setmanari, l'article comenta com Miquel Joseph i Mayol, secretari del Comitè, sol·licitat per les Joventuts d'Esquerra Estat Català i acompanyat per l'operador del Comitè, hauria filmat unes imatges de la celebració d'unes jornades –el 22 d'octubre de 1933– d'una secció dels escamots de les JEREC a l'Estadi de Montjuïc. Aquesta hauria d'ésser una de les primeres produccions cinematogràfiques del Comitè i, segurament, la realització d'aquestes imatges no hauria fet «massa gràcia» a la resta de formacions polítiques, que acusaren el Comitè de fer propaganda dels escamots, als quals se'ls acusaria d'assaltar –el dia 24 del mateix mes d'octubre– la impremta d'*El Be Negre*. Segons el setmanari, el secretari del Comitè demanaria a la casa distribuïdora Cineaes de fer una projecció pública del noticiari, la qual es negà a la proposició, però els cedí la sala subterrània de l'empresa: «La sala es va omplena. Hi assistiren els senyors

14. J. MILLÁN GONZÁLEZ, «La influencia del cine en la educación física», *Arte y cinematografía*, núm. 400, edició del 25 aniversari.

Badia, Melcior Font i una vintena més de persones. Però com que no tots arribaren a l'hora, i tots tenien tantes ganes de veure's en cinta, el film es passà i repassà [...]. El film fou estrenat primer al Pathé Palace, i per poc que es queden sense butaques, i els espectadors invadiren les oficines protestant de que es fes més política.»¹⁵ En un altre article: «Tothom sap ja i algú ha vist el "Noticiari Llamp", on es veuen els escamots a l'Estadi, fet amb material dels estudis Orphea pel Comitè, i per ordre expressa del senyor Macià.»¹⁶ No s'han trobat més referències pel que fa a altres noticiaris realitzats pel Comitè; el que queda clar però, és que aquest darrer hauria produït un cert malestar en un moment de crisi del Govern de la Generalitat, iniciada el gener de 1933, fruit d'un seguit de tensions internes del partit governamental.

Censura de films. El tema de «l'auto-finançament» fou un dels litigis que hagué d'arrossegar el Comitè durant la seva curta existència, a causa de la manca de recursos econòmics que patia la Generalitat. Els homes del Comitè hagueren de cercar alguna solució per tal de cobrir no solament les necessitats de funcionament general, sinó també la necessitat d'un capital per a invertir com el que demana qualsevol projecte basat en la difusió-exhibició i producció cinematogràfica. Així fou com des d'un bon principi fixaren quin seria un dels seus màxims objectius: aconseguir controlar allò que produïa la censura de films a Barcelona, ingrés del qual gaudia la Mútua de Defensa Cinematogràfica. El pla estratègic era ben clar: aconseguir el traspàs dels Serveis de Censura Cinematogràfica.

El 1914 la Mútua de Defensa Cinematogràfica fou encarregada de prestar el servei de censura de films, amb dret a la percepció d'un cànon per metre de pel·lícula projectada i en benefici dels ingressos de la mateixa societat. D'aquesta manera, el servei hauria anat a parar en mans del mateix col·lectiu que havia de passar per la censura. Però amb l'aprovació de l'Estatut i el consegüent traspàs d'alguns dels serveis de l'Estat a la Generalitat, fou traspassat també el que feia referència a la censura de films. En virtut d'una ordre publicada el 15 de maig de 1934, el Comitè fou autoritzat pel conseller Ventura Gassol a prestar el Servei de Censura —en representació del Comissari general d'Ordre Públic. Segons la mateixa ordre, s'autoritzava el Comitè a recaptar el «remanent que hi pugui haver en la recaptació producte de l'indicat servei de Censura de Films, previ pressupost d'inversió trimestral, que haurà d'ésser sotmès a l'aprovació del conseller de Cul-

15. «El Be a les fosques», *El Be Negre*, núm. 124 (1 novembre 1933), p. 3.

16. «El Be a les fosques», *El Be Negre*, núm. 126 (15 novembre 1933), p. 3.

tura.»¹⁷ La Mútua de Defensa Cinematogràfica, com a compensació, seria nomenada Organisme Consultiu del Comitè de Cinema, i es convertiria, d'aquesta manera, en l'encarregada de portar un fitxer que hauria de comprendre totes les estadístiques de producció, importació i exportació de films, així com el control d'un registre de títols de films, en el qual les cases distribuïdores estaven obligades a enregistrar tots els films que s'explotessin dins el territori autònom. A canvi d'aquest servei (executat sota el control del Comitè de Cinema), la Cambra de Defensa quedava autoritzada a percebre un cànon de 7,50 pessetes per títol en el cas dels noticiaris, 75 pessetes per als films comercials, i prestaria gratuïtament el servei per a aquells films de caràcter cultural (vegeu el document 5 de l'annex).

Però els esdeveniments polítics no haurien d'acompanyar el nou triomf del Comitè, els Fets del 6 d'Octubre capgiraren novament els plans. Suspès l'Estatut d'Autonomia, fins a l'abril de 1935 no s'aixecaria l'estat de guerra i es retornaria a la Generalitat alguns serveis que li haurien estat confiscats (Hisenda i Instrucció); els d'Ordre Públic, però, no li foren retornats. El nou estat de les coses fou aprofitat per la Càmera Sindical de Cinematografia (entitat dependent de Madrid que reunia la totalitat de les cases distribuïdores de pel·lícules), la qual presentà una instància al ministre de Governació suplicant que fos derogada l'ordre de la Generalitat sobre la censura.

Finalment, el dia 5 de maig de 1935, en virtut d'un nou reglament d'espectacles publicat a la *Gazeta de Madrid*, s'ordena la nova centralització des de Madrid dels serveis de censura de films (que fins ara s'havia estat exercint indistintament a Madrid i Barcelona), i es permet tan sols censurar a Barcelona els noticiaris i revistes. A conseqüència de tots aquests estira-i-arroses, el Comitè de Cinema es trobà sotmès –a finals de 1935– a una greu crisi econòmica. Un cop restablerta la Generalitat, però, el president Lluís Companys decretà –un mes abans de l'inici de la Guerra Civil– el restabliment dels serveis i funcions de censura, els quals seran adscrits al Departament de Governació, i en conseqüència, de l'execució d'aquests serveis a Barcelona.

Cinema amateur. El cinema amateur comptava –dins el Pla d'Estructuració– amb una secció encarregada d'intervenir directament en la producció cinematogràfica del Comitè. Aquesta secció hauria d'estudiar «la manera de portar a terme la preparació de personal artístic i tècnic per a la indústria del film, ja sigui mitjançant la creació d'una escola de cinema o per altres solucions que proposarà al consell de Go-

17. *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 149 (20 maig 1934), p. 1290.

vern de la Generalitat».¹⁸ I és que el cinema amateur era un moviment que tenia un paper rellevant en el camp cinematogràfic català, pel fet de ser l'únic que es trobava fent cinema d'una manera constant, sistemàtica i fora del circuit comercial. Al mateix temps, aquest tipus de cinema es preocupava pels avenços de la tècnica, treballava amb pel·lícula de «pas estret» –l'utilitzat també, per al cinema educatiu a les escoles–, conreava cada cop més èxits dins i fora del país, experimentava amb noves formes expressives, realitzava un cinema «de maneres i de llengua»¹⁹ més «genuïnament català», donava opció a un cinema econòmicament més viable i adient a una producció de tipus cultural, i, sobretot, comptava amb un planter de tècnics susceptibles de poder col·laborar en la formació cinematogràfica, en cas de crear-se l'anhelada Escola de Cinema.

El Comitè col·laborà activament en el Segon Concurs Català de Cinema Amateur, donà suport al cinema amateur en la seva participació al festival cinematogràfic de Venècia del 1934 –fent una selecció de les millors obres– recolzà la participació catalana al Concurs Internacional del Millor Film Amateur celebrat a Holanda –on participà *Montserrat* (Delmiro de Caralt) i *Tamariu* (Josep Maria Galceran)– i refermà la seva col·laboració en l'organització del Quart Concurs Internacional del Film Amateur, juntament amb el Centre Excursionista de Catalunya.

Segons el testimoni d'Alexandre Galí, l'amateurista Joan Prats –l'home que hauria aconseguit la major puntuació amb el seu film *El hombre importante. Prejuicios* en el Concurs Internacional celebrat a Barcelona– hauria traslladat el seu laboratori de revelatge mecànic al Pavelló de Romania, on el Comitè «hi va fer la instal·lació de laboratoris de manipulació, pensats per a servir al públic amateur i general.»²⁰ Però aquesta és la darrera referència a la relació entre el cinema amateur i el Comitè, i l'última pel que fa al funcionament de les seves instal·lacions a Montjuïc.

Els anys daurats del cinema amateur a Catalunya haurien de coincidir plenament amb l'existència del Comitè de Cinema: 1932-1936, un període històric marcat no solament per la implantació de la primera indústria sonora al nostre país i els primers esforços per prote-

18. *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 26 (15 abril 1933), p. 138.

19. Expressió, malgrat que invertida, utilitzada per Minguet i Batllori, que podria definir la peculiaritat d'un cinema dit «català». J. M. MINGUET i BATLLORI, «Teoria i consciència del cinema català en la historiografia clàssica», *Cinematògraf. I Jornades sobre Recerques Cinematogràfiques. La historiografia cinematogràfica a Catalunya*, Barcelona, Societat Catalana de Comunicació, núm. 1, 2a època (1992), p. 333.

20. A. GALÍ, *Història de les Institucions...*, llibre XII, p. 345.

gir un cinema nacional, sinó també pels primers passos d'una República jove i l'adveniment de la Guerra Civil.

L'Escola de Cinema. Segons el que ha publicat el Comitè de Cinema, «[...] el Govern de la Generalitat, i particularment el Conseller de Cultura, Ventura Gassol, entenen que la millor manera de contribuir a la creació de la indústria cinematogràfica catalana, més que concedint-li subvencions per a assaigs de producció i experiments, és proporcionar-li tècnics».²¹ La creació d'una Escola de Cinema de la Generalitat fou un dels objectius projectats des de bon principi pel Comitè. Conscient que per al desenvolupament d'una indústria nacional catalana era necessària la formació de tècnics, el Comitè hauria previst la creació d'una escola centrada en l'aspecte no solament tècnic sinó també pràctic i adreçada a la formació de professionals i d'aquelles persones que ja estaven iniciades en el camp cinematogràfic.

El complex del Pavelló de Romania s'havia de convertir en el major centre de producció de films nacionals, compartit per professors i alumnes. «L'aspiració ideal era, com a base, establir una escola pràctica de cinema –preparació de directors, d'argumentistes, d'editors de films, de tècnics de laboratori, de camerògrafs i de productors– per facilitar la creació de la indústria, o sigui, la producció cinematogràfica.»²² Tal com s'havia previst en el Pla d'Estructuració i Organització del Cinema a Catalunya, la Secció de Cinema Professional i Amateur era l'encarregada d'organitzar aquesta escola concebuda, bàsicament, per a fornir i proporcionar tècnics que haurien de donar l'última empena als «resultats pràctics immediats», a aquell «cinema nacional» que tothom tant anhelava. També es volia comptar amb la contractació de tècnics i professionals estrangers i, a més, es volia establir un sistema de beques i borses de viatges per a poder enviar els alumnes a l'estranger per tal de realitzar-hi pràctiques en laboratoris i estudis d'altres escoles i empreses cinematogràfiques.

Els principals promotors de la creació de l'Escola de Cinema de la Generalitat foren Carner-Ribalta i Joseph i Mayol. El primer, aportaria tots aquells coneixements tècnics adquirits durant els anys de professió als estudis de Hollywood i Joseph i Mayol, que havia estat representant en diferents cases productores a l'estranger –bàsicament alemanyes i russes–, era coneixedor de les activitats portades a terme en les diferents escoles cinematogràfiques. Tant l'un com l'altre haurien projectat un pla d'estudis per a la nova escola. L'Escola de Cinema de la Generalitat hauria estat estructurada de la manera se-

21. Comitè de Cinema. (Opuscle).

22. Josep CARNER-RIBALTA, *De Balaguer a Nova York...*, p. 149.

güent: I. La interpretació; II. La producció, subdividida en tres apartats: guió, direcció i producció, i III. La tècnica: càmera, so, il·luminació, laboratori, edició i decoració. El projecte d'escola cinematogràfica prenia com a prototipus les escoles oficials de cinema de Rússia, la nació propulsora en aquest terreny. Des del Comitè de Cinema s'estudiaren els diferents mètodes d'ensenyament d'aquestes escoles.

Segons Carner-Ribalta: «El "plateau" de producció, totalment insonoritzat a prova de sorolls, la cabina de projecció i doblatge amb els projectors corresponents, i les aules de l'escola tècnica de cinema estaven pràcticament a punt d'ésser posats en servei quan, amb els esdeveniments del juliol del 1936, tot restà capgirat a Catalunya.»²³ L'última referència a l'Escola de Cinema de la Generalitat és de finals de 1936; a l'edifici del Palau de Romania, ja hi havia establertes fins i tot les aules necessàries per a la posada en marxa de l'escola, i també el laboratori de pràctiques que estava a mig equipar.

Cinema comercial. Mitjançant la secció Cinema Comercial i Econòmic, el Comitè exercí diferents accions –des de diferents fronts–, prop de les organitzacions de cinema comercial, per a intentar situar-se, tant com fos possible, com a intermediari entre els poders públics i les empreses cinematogràfiques privades.

Per mitjà de diverses conselleries de la Generalitat, el Comitè intervingué activament en les discussions amb el Govern de Madrid per arribar a l'abolició del combatut impost del 7,50 %²⁴ sobre la cinematografia. De la mateixa manera, i per tenir tothom content, nomenà la Mútua de Defensa Cinematogràfica Espanyola organisme consultiu del Comitè i, al mateix temps, concedí a la Cambra Oficial de Cinematografia el registre de títols de pel·lícules amb força de la protecció de la propietat intel·lectual (sota el control del Comitè), decisió que fou aplaudida en aquells moments pel món cinematogràfic comercial, especialment per les distribuïdores.

Paral·lelament al tema de la censura, el Comitè de Cinema començà a estudiar la qüestió de la protecció a la infància en el camp cinematogràfic. Un cop establert l'Estatut de Catalunya i traspassats a la Generalitat els Serveis d'Assistència Social, el Comitè de Cinema presentà un Projecte de llei de censura de protecció a la infància que, sota el beneplàcit del conseller de Cultura, es discutí i es portà a dictamen al Parlament de Catalunya (vegeu el document 6 de l'annex).

23. Josep CARNER-RIBALTA, *De Balaguer a Nova York...*, p. 149-150.

24. «Un momento difícil para los alquiladores de films. El impuesto del siete cincuenta por ciento», *Arte y Cinematografía*, núm. 397-398 (juliol-agost 1934).

Ja des de l'any 1930, la premsa del país s'encarregà de debatre la importància del cinema «en català». Si fins ara havien estat minses les produccions amb intertítols en català –excepte en el cinema amateur–, l'arribada del sonor plantejava una nova estratègia que permetria promoure un cinema, si no català, com a mínim «catalanitzat».²⁵ Les primeres temptatives de catalanitzar el cinema comercial haurien estat portades a terme pel grup cultural Palestra, el qual havia organitzat entre les seves activitats, sessions de cinema amb els títols redactats en català, al cinema Kursaal. La gran resposta del públic a aquest tipus d'iniciatives, però, no fou prou convincent per a les companyies distribuïdores, que no s'engrescaren a seguir-ne l'exemple. Fins llavors les propostes de cinema català o en català a les pantalles comercials havien estat molt minses; coneixem els casos d'*En Nandu va a Barcelona* i de l'inacabat *El senyor Ramon* (1930-1931), i dos anys més tard *Mercedes*, de Josep Maria Castellví, amb alguns fragments parlats en català.

El maig de 1933, el Comitè Pro-catalanització²⁶ patrocinà la Setmana del Cinema Català, declarada d'utilitat pública per la Generalitat de Catalunya, en la qual s'exhibiria al cinema Catalunya una sessió de films estrangers entre els quals la producció francesa *Bricà-bracet Compagnie*, traduïda com a *Draps i ferro vell*, totalment parlada i cantada en català, per gentilesa de l'empresa cinematogràfica del veterà Magí Murià. La iniciativa, malgrat tot, va ser desaprovada per alguns crítics cinematogràfics.

Malgrat aquest panorama, algunes empreses barcelonines s'apunten a l'arriscada aventura que en aquell moment representava la producció de pel·lícules catalanes. Aquest és el cas de la casa Orphea Film, quan l'any 1933 adaptà l'obra de Josep Maria de Sagarra *El Cafè de la Marina*, sota la direcció de Domènec Pruna. L'estrena va tenir lloc el febrer de 1934, al cinema Urquinaona, amb el patrocini de la

25. «Les companyies concessionàries de pel·lícules sembla que ni tan sols han pensat a presentar al públic català el retolar els seus films en llur llengua [...]. Contrarresta el comportament de les companyies que exploten aquest negoci aquí a Catalunya, amb les d'altres països que es troben en semblants condicions que la nostra Patria. Mirem Bèlgica, mireu Suïssa, mireu encara altres països. Bèlgica projecta els films amb el retolat doble: francès i flamenc, donant la part preferent a la llengua del lloc on és projectada. A Suïssa, amb el seu reduït territori i diversitat de llengües, els cinemes projecten films retolats en dos idiomes; francès i alemany o italià [...]. En veure que per tot arreu són ateses les llengües parlades al país, dona una gran tristesa i indignació veure que a Catalunya la nostra llengua no entra dins aquest espectacle, el més estès i concorregut». C. AGELL I ARANYO, «I el cinema», *La Rambla*, núm. 140 (19 setembre 1932), p. 4.

26. Integrat per les representacions d'ERC, Lliga Regionalista, Partit Catalanista Republicà, CADCI, Associació Protectora de l'Ensenyança Catalana, Palestra, Futbol Club Barcelona i la premsa catalana.

Generalitat i el suport del Comitè de Cinema i els discursos del conseller de Cultura Ventura Gassol i l'alcalde de Barcelona, Carles Pi i Sunyer. La cinta, prèviament a l'estrena, s'hauria projectat a la sala de proves instal·lada al Palau de la Generalitat, en una sessió privada per al president Lluís Companys i el conseller Gassol: «Tots dos elogiaren granment aquesta producció que tan bé retrata l'esperit català i feren grans lloances d'aquest primer pas, molt encertat per cert, cap a la creació de la indústria catalana del film, destinada a tenir dies de glòria en un pròxim esdevenidor.»²⁷

La premsa catalana del moment ajudà a crear una excessiva expectació entorn la producció d'*El Cafè de la Marina*, i el film es convertí, d'aquesta manera, en la gran esperança per al desenvolupament d'una futura producció cinematogràfica catalana. Malgrat tot, el film no va tenir l'èxit que s'esperava. Amb el fracàs d'*El Cafè de la Marina* hauria fracassat, també, l'esperança de donar l'embranchida definitiva que tant necessitava el cinema català.

Dissolució del Comitè de Cinema. El pas de la desaparició del Comitè de Cinema queda diluït per l'aparició del Comissariat de Propaganda i la seva secció de cinema, el Laya Films. Sembla com si, els Fets del 6 d'Octubre i les dificultats econòmiques per a tirar endavant, n'haguessin originat, el 1935, la desaparició. Però malgrat les dificultats polítiques i econòmiques, el Comitè de Cinema –com hem pogut comprovar– seguí en funcionament, encara que molt feixugament. Amb el retorn dels principals dirigents polítics catalans arran del triomf del Front d'Esquerreres en les eleccions del febrer de 1936, i el retorn de Ventura Gassol al capdavant de la Conselleria de Cultura, sembla que alguna cosa s'estava gestant pel que fa al camp cinematogràfic.

Però altre cop, els esdeveniments polítics haurien de tornar a capgirar les coses. Durant els dies següents a l'alçament del 19 de juliol de 1936, Catalunya es trobà en una situació de doble poder polític: d'una banda, el poder obrer dels comitès controlat per la CNT i la FAI i de l'altra, el poder de la Generalitat. Aquesta situació es veuria reflectida en el camp cinematogràfic, en el qual van sorgir una sèrie de productores-distribuïdores impulsades per diferents partits polítics i centrals sindicals obreres, que haurien trobat en el cinema el millor mitjà de propaganda. Fou aleshores quan Jaume Miravittles proposà de crear una entitat que es fes càrrec de tota l'activitat propagandística. Així doncs, la Generalitat, en un intent de recuperació de poder, hauria reaccionat amb la creació de la Comissaria d'Espectacles de la

27. SEBASTIÀ GASCH, *L'Opinió* (23 febrer 1934).

Generalitat de Catalunya, el 26 de juliol de 1936, i amb la creació, dos mesos després, del Comissariat de Propaganda, al capdavant del qual se situaria el mateix Miravittles, militant d'Esquerra Republicana i home de confiança del president Lluís Companys.

Però, què passava mentrestant amb el Comitè de Cinema? El dia 9 d'agost apareix publicat al *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya* un decret segons el qual és dissolt el Comitè de Cinema de la Generalitat ja que hauria deixat de respondre a les necessitats imperants del moment (vegeu el document 7 de l'annex). «Són incorporats a la Comissaria d'Espectacles de Catalunya els Serveis de Cinema de la Generalitat, el comissari de la qual assumirà totes les funcions i facultats encomanades fins ara al Comitè de Cinema, amb l'encàrrec especial d'estructurar definitivament els esmentats serveis [...]»²⁸

Els fets s'haurien esdevingut amb l'ordre següent: creació de la Comissaria d'Espectacles (juliol de 1936); dissolució del Comitè de Cinema, amb la consegüent incorporació dels seus Serveis de Cinema a la Comissaria d'Espectacles (agost de 1936); creació del Comissariat de Propaganda (setembre de 1936); creació del Laya Films, secció de cinema en el si del Comissariat de Propaganda (novembre de 1936). És impossible no deixar de preguntar-se què se n'hauria fet de tot aquell Pla d'Estructuració i Organització del Cinema a Catalunya. Cal trobar indicis de «continuitat» o «precedents» del Comitè de Cinema en la creació del Laya Films? La continuïtat del Comitè amb el Laya Films quedaria descartada per alguns historiadors, idea que compartim. El testimoni de Ramon Biadiu, per exemple, realitzador de documentals durant els primers temps de la República i posteriorment incorporat a les files del Laya Films, deixa ben palès aquest fet, i es refereix –amb un to bastant crític– al Comitè de Cinema i als seus responsables com un fenomen totalment aliè a la tasca del Laya Films.

Les atribucions donades a la Comissaria d'Espectacles en qüestions de cinema serien les d'assumir el paper d'intermediari en les negociacions entre el Sindicat Únic d'Espectacles Públics de la CNT (SUEP) –que s'hauria constituït en el Comitè Econòmic de Cinemes (SIE), màxim organisme rector de l'exhibició de Barcelona– i les cases distribuïdores, en un intent de «canalitzar» i «legalitzar» les mesures preses pel SUEP. La Comissaria d'Espectacles intentà arribar a una sèrie d'acords i de bases pel que feia a la reobertura dels espectacles públics de Barcelona, una sèrie de mesures destinades a evitar justament el que més tard es produí i fou motiu de grans polèmiques: la monopolització de l'exhibició barcelonina per part del Comitè Econòmic d'Espectacles en perjudici de la UGT, Laya Films i, més tard, Film

28. *Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya*, núm. 222 (9 agost 1936), p. 989.

Popular, que en un principi hagueren de limitar l'exhibició de les seves produccions a la perifèria de Barcelona i la resta de Catalunya. Els acords assolits entre la Comissaria d'Espectacles i el Comitè Econòmic de Cines es convertiren en paper mullat; fruit d'aquesta situació fou l'informe-denúncia que Carner-Ribalta presentà a les altes instàncies del Govern de la Generalitat, el qual li valgué «segons el mateix Carner-Ribalta» un segon exili.²⁹

Així doncs, la tasca dels Serveis de Cinema durant els primers temps de la revolta i fins a principis de 1937, fou la de seguir amb la tasca educativa del Comitè de Cinema mitjançant les sessions de cinema a les escoles i altres entitats culturals d'arreu de Catalunya.

Existeix un document titulat *Serveis de Cinema de la Generalitat de Catalunya. Pla d'estructuració*³⁰ signat per Carner-Ribalta, el qual s'hauria fet arribar al conseller d'Economia el novembre de 1936, que proposava un nou pla de coordinació del cinema a Catalunya, mitjançant la creació d'un organisme que controlaria totes les activitats cinematogràfiques. La importància d'aquest text rau en el fet que s'hi recupera gairebé la totalitat d'aquell pla inicial proposat pel Comitè de Cinema, amb totes aquelles adaptacions i incorporacions que demana un cinema de propaganda en plena Guerra Civil. A grans trets, el nou pla d'estructuració es resumiria en la unificació de totes les activitats cinematogràfiques de la Generalitat, legislació del cinema, eventualitat de la nacionalització del cinema en algun o en tots els seus aspectes, distribució de films en forma d'empresa estatal, producció de films revolucionaris de guerra i escola pràctica de cinema, entre d'altres. Els Serveis de Cinema, haurien de passar a dependre –segons el document– conjuntament amb els departaments de Cultura, Economia i Finances, al de Presidència.

El pla proposat és, doncs, un projecte centralitzador basat en la nacionalització del cinema en totes les seves vessants (producció, exhibició i distribució). La creació del Consell de la Cinematografia, dependent del Departament de la Presidència (tal com s'hauria portat des del Comissariat de Propaganda), implicaria el control total del cinema a Catalunya per part de la Generalitat. Però ens és difícil de creure que totes aquelles productores-distribuidores promogudes pels dife-

29. «Aquestes denúncies, elevades formalment al Govern de la Generalitat, naturalment, eren una declaració greu. En un període en què la gent no s'atrevia a portar corbata o capell, la meva imprudència era una invitació a un "passeig a l'Arrabassada". Les pistoles dels meus "amics" del "Comitè Econòmic" no trigaren a indicarme que no em restava cap altre camí que el de la frontera». Josep CARNER-RIBALTA, *De Balaguer a Nova York...*, p. 174.

30. Joaquim ROMAGUERA i RAMIÓ, «Pla d'Estructuració dels Serveis de Cinema de la Generalitat (republicana) de Catalunya», *Cinematògraf*. Barcelona, Societat Catalana de Comunicació i Federació Catalana de Cineclubs, núm. 2, 2a època (1995), p. 15-26.

rents partits polítics i les centrals sindicals s'avinguessin a la nova estratègia. No cal anar tan lluny, caldria veure si els mateixos homes del Comissariat de Propaganda estarien d'acord –en aquells moments– d'entrar a dependre d'un Consell de Cinematografia, i en darrer terme, d'un director general de Cinematografia. I és que el Laya Films es trobava ja consolidat per un sòlid equip de professionals que portava a la pràctica la pròpia producció i distribució de films de propaganda, amb l'esperança, un cop més, de convertir-se en el motor que impulsés una futura indústria cinematogràfica.

Amb la marxa de Josep Carner-Ribalta l'abril de 1937, és encarregada a Lluís Maria Bransuela la Comissaria d'Espectacles de la Generalitat. Aquesta seguiria endavant amb les projeccions ambulants als diferents indrets de Catalunya fins que, finalment, són incorporats els Serveis de Cinema dins el Servei de Cultura i Educació General, el qual hauria quedat finalment encarregat –a principis de 1938–, de l'organització i l'aplicació del cinema a l'ensenyament i de les institucions culturals de la Generalitat.

Amb l'arribada de les tropes nacionals a Barcelona, el gener de 1939, Eliseo Álvarez Arenas, general encarregat de complir les ordres del Régimen Especial de Ocupación, organitzava la confiscació de tot aquell material i documentació cinematogràfica del bàndol republicà. Mentrestant, iniciaven el seu exili intel·lectuals, polítics, artistes... i cineastes catalans, entre els quals hi havia alguns homes del Comitè de Cinema, com Carner-Ribalta, Joseph i Mayol o Alexandre Galí.

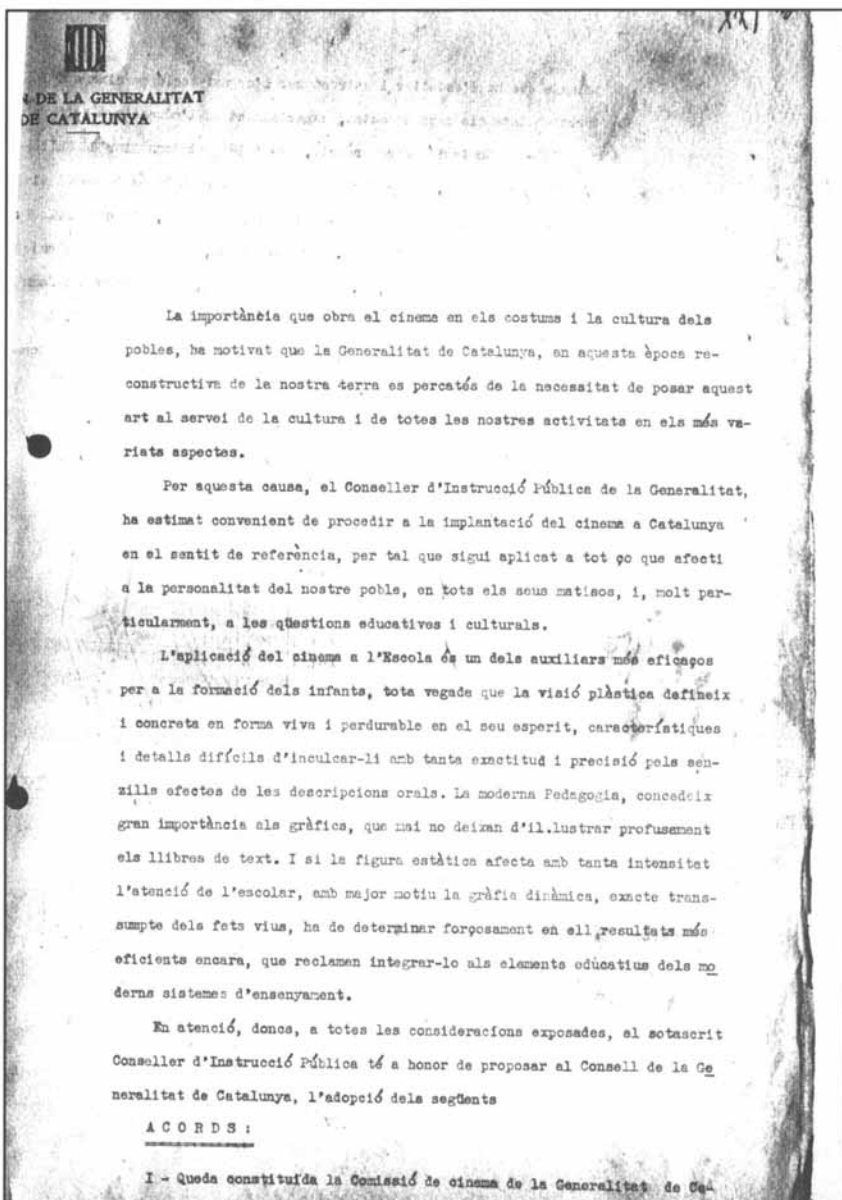
Referències hemerobibliogràfiques

- AGELL I ARANYO, C. «I el cinema». *La Rambla*, núm. 140 (19 de setembre de 1932).
- BAJUELO I PERAFERRER, E.; BUFORT I PEDRO, E. «La premsa cinematogràfica a Barcelona: 1931-1939». *Cinematògraf* [Barcelona: Societat Catalana de Comunicació], núm. 2 (1985), p. 175-213.
- BONET, L.; CUBELES, X.; MIRALLES, J. M. *La indústria cinematogràfica a Catalunya. Estructura, evolució i elements per a la seva planificació*. Barcelona: Generalitat de Catalunya, Departament de Cultura, 1989.
- CABERO, J. A. *Historia de la cinematografía española (1986-1949)*. 1a ed. Madrid: Gráficas Cinema, 1949.
- CAPARRÓS LERA, J. M. *El cine republicano español (1931-1939)*. 1a ed. Barcelona: Dopesa, 1977.
- *Arte y política en el cine de la República (1931-1939)*. 1a ed. Barcelona: Ediciones Universidad de Barcelona, 1981.
- CAPARRÓS LERA, J. M.; BIADU, R. *Petita història del cinema de la Generalitat*. 1a ed. Barcelona: Robrenyo, 1978. (Fructuós Gelabert)

- CARNER-RIBALTA, Josep. *Com es fa un film*. Barcelona: Barcino, 1934. (Popular Barcino; 99)
- *De Balaguer a Nova-York passant per Moscou i Prats de Molló. Memòries*. París: Edicions Catalanes, 1972. (Frontera Oberta)
- CARRERES I PÈRE, Joan. «1935, un projecte de cinema nacional». *Presència*, núm. 696 (23 juny 1985).
- CUCURULL, Fèlix. *Catalunya, republicana i autònoma (1931-1936)*. 1a ed. Barcelona: Edicions la Magrana / Institut Municipal d'Història (Ajuntament de Barcelona), 1984. 342 p.
- DELCLÓS, Tomàs. «Ramon Biadiu, documentalista del Laya Films». *L'Avenç*, núm. 11 (1978), p. 39-41.
- DÍAZ-PLAJA, Guillem. «Una cultura de cinema. Introducció a una estètica del film». *La Revista* [Barcelona], (1930). 120 p.
- «El cinema i la Universitat». *Mirador*, núm. 137 (17 setembre 1931).
- «El cinema i l'ensenyament secundari». *Revista de l'Institut-Escola de la Generalitat* (març 1932).
- «El cinema i la Universitat». *Cinema Amateur*, núm. 1 (octubre 1932).
- «Funció de l'amateur en el cinema educatiu». *Cinema Amateur*, núm. 2 (hivern 1933).
- «Els acords de Roma». *Mirador*, núm. 277 (24 maig 1934).
- ESCUADERO I ANGLÈS, M. Carme. «El Comitè de Cinema de la Generalitat de Catalunya». *Cinematògraf* [Barcelona: Federació Catalana de Cineclubs], núm. 1, (1984), p. 37-50.
- FANÈS, Fèlix. *El cas CIFESA: vint anys de cine espanyol (1932-1951)*. València: FilMOTECA de la Generalitat Valenciana, 1989. 335 p.
- GALÍ, Alexandre. *Història de les Institucions i del moviment cultural a Catalunya, 1900-1936*. Llibre II: *Ensenyament Primari* (2a part). Barcelona: Fundació Alexandre Galí. 278 p; Llibre XII: *Música, Teatre i Cinema*, 1984. 397 p.
- GIMÉNEZ BOTEY, Domènec. *Quina hauria d'ésser la funció dels organismes oficials per utilitzar l'acció del cinema com a instrument de cultura*. Barcelona (6 maig 1933).
- GONZÁLEZ LÓPEZ, Palmira. *Els anys daurats del cinema clàssic a Barcelona (1906-1923)*. 1a ed. Barcelona: Institut del Teatre / Edicions 62, 1987. 582 p. (Monografies del Teatre; 20)
- «La crítica cinematogràfica en la primera revista barcelonesa "Mirador" (1929-1930)». A: *Las vanguardias artísticas de la historia del cine español* [Actes del III Congreso AEHC]. Donostia-Sant Sebastià: Euskadiko Filmatogia, 1991, p. 309-351.
- GUBERN, Romà. *El cine sonoro de la II República*. 1a ed. Barcelona: Lumen, 1977. 245 p.
- «El cinema durant la Segona República». *L'Avenç*, núm. 11 (desembre 1978), p. 28-31.
- JOSEPH I MAYOL, Miquel. «El cinema a l'escola». *Butlletí dels Mestres*, núm. 130 (15 juny 1935), p. 191-194.
- «En defensa de la cinematografia nacional espanyola». *Arte y Cinematografía* [Barcelona], núm. 400 (1936). [Edició del 25 Aniversari, 1910-1935]

- LLOBERA, Pere. «Un projecte de cinema nacional». *El Dia de Terrassa* (1 març 1919).
— *Cinema d'Estat. Educació General* [Sèrie de dotze fascicles; 1]. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1935. 19 p.
- MILLÁN GONZÁLEZ, J. «La influencia del cine en la educación física». *Arte y Cinematografía* [Barcelona], núm. 400 (1936). [Edició del 25 Aniversari, 1910-1935]
- MINGUET I BATLLORI, Joan M. «Teoria i consciència del cinema català en la historiografia clàssica». *Cinematògraf. I Jornades sobre Recerques Cinematogràfiques. La historiografia cinematogràfica a Catalunya* [Barcelona: Societat Catalana de Comunicació], núm. 1, 2a època (1992), p. 327-336.
- MONTOLIU I DE TOGORES, Manuel de. «Una lloable iniciativa». *Butlletí de l'Associació Protectora d'Ensenyança Catalana* [Barcelona], any III, núm. 5 (maig 1919).
- PALAU, Josep. «Les nostres sessions». *Mirador*, núm. 20 (30 juny 1929).
— «Films doblats». *Mirador* (11 maig 1933).
— «El Cafè de la Marina (un comentari)». *Mirador*, núm. 265 (1 març 1934).
- PORTER I MOIX, Miquel. *Història del cinema a Catalunya*. 1a ed. Barcelona: Generalitat de Catalunya, 1992. 414 p.
- ROMAGUERA I RAMIÓ, Joaquim. «Josep Carner-Ribalta, escriptor-nacionalista català». *Revista de Catalunya*, núm. 23 (octubre 1988), p. 121-129.
— *Quan el cinema començà a parlar en català (1927-1934)*. Barcelona: Fundació Institut del Cinema Català, 1992. 227 p. (Orphea; 3)
— «Pla d'Estructuració dels Serveis de Cinema de la Generalitat (republicana) de Catalunya». *Cinematògraf* [Barcelona: Societat Catalana de Comunicació / Federació Catalana de Cineclubs], núm. 2, 2a època (1995), p. 15-26.
- SALA, Ramon. *El cine en la España republicana durante la Guerra Civil (1936-1939)*. Bilbao: Mensajero, 1993. 519 p.
- TORRELLA I PINEDA, Josep. *Crónica y análisis del cine amateur español*. Madrid: Rialp, 1965. 300 p. (Libros de cine)
— «Els inicis del cinema amateur a Catalunya i els seus anys daurats». *Cinematògraf. La historiografia cinematogràfica a Catalunya* [Barcelona: Societat Catalana de Comunicació / Federació Catalana de Cineclubs], núm. 1, 2a època (1992), p. 145-158.
- VENTURA I VIRGILI, Pere. «La nostra història i el cinema». *La Rambla*, núm. 123 (30 maig 1932).

ANNEX DOCUMENT 1

(Cont.)

talunya que ha d'estudiar i estructurar l'organització de cinema a la nostra terra en tots els seus aspectes, especialment en l'educatiu i cultural.

II - La Comissió de referència, presidida pel Conseller de Cultura, senyor Ventura Gassol, la formaran els senyors Joan Delclós i Manuel Ainaud, com a delegats al Consell de Cultura; Ignasi Armengou, Director dels Serveis de Turisme de la Generalitat; J. Carner-Ribalta, com a assessor tècnic; els senyors Guillem Diaz-Plaça, P. Ventura i Virgili, Marius Calvet i Joan Sàbat com a vocals; i el senyor Miquel Joseph i Mayol, com a Secretari, i

III - Als efectes oportuns, doni's compte d'aquests acords al Consell de Cultura i als interessats.

Barcelona, 7 de novembre de 1932.

EL CONSELLER D'INSTRUCCIÓ PÚBLICA,

VIST I PLANU:
EL PRESIDENT,

Manuel Ainaud

Carner

Aprovat pel Consell en sessió
de 15 de novembre de 1932
El Secretari General

[Signature]

COMPLIMENTAT

Per Ofici nº 2486-2487-2488-2489-2490-2491
2492-2493-2494-2495 als interessats i per
deligència al Consell de Cultura.

Barcelona 25 de Novembre de 1932.

El Cap del Negociat,

Vila

DOCUMENT 2

GOVERN DE LA GENERALITAT
DE CATALUNYA

1 s.

VISTA la instància signada pel senyor Francesc Carbonell, Secretari de la delegació de Barcelona del Congrés Hispano-Americà de Cinematografia de 23 del corrent, en la qual exposa que s'han de celebrar en la nostra ciutat, una sessió preparatòria de dit Congrés i prega que es concedeixi el permís necessari per a utilitzar una de les sales del Palau de la Generalitat i s'atorguin els medis indispensables per a poder efectuar els congressistes una excursió d'un dia per Catalunya, i comana, altrament, una subvenció de 4.000 pessetes, per tal de contribuir a les moltes despeses del Congrés de referència;

ATÉS que no cal pas ponderar l'importància cabdal que té la reunió dels membres que han d'assistir a l'esmentat Congrés, tota vegada que és ara el moment oportú d'escometre d'una manera seriosa el problema de la nostra vida cinematogràfica, fins ara caiguda en el tipisme pintoresc i en les migradeses d'una producció "soi-disant" nacional;

ATÉS que la Generalitat de Catalunya creu que ha d'acollir amb tota fervor una reunió d'experts especialitzats en aquest art a fi de que la nostra terra comenci a posar els fonaments necessaris per a l'estudi i realització de les immenses possibilitats que dins el seu si se li obren, aprofitant la rotogenia del nostre paisatge i les orientacions modernes que cal imprimir a la producció;

ATÉS que en el Pressupost vigent hi ha diners a propòsit per a atendre a necessitats d'aquesta naturalesa o altres semblants;

Per aquests motius el Conseller que setscriu té l'honor de proposar al Consell de la Generalitat de Catalunya, l'adopció

(Cont.)

de les següents

A C O R D S :

I - Tenint en compte la importància excepcional que té el Congrés Hispano-Americà de Cinematografia, que es celebra durant el mes corrent en la nostra ciutat i en el qual s'ha de concretar el pensament català sobre aquest art en tots els seus aspectes, és cedida a la Delegació de Barcelona de l'esmentat Congrés, una de les sales del Palau de la Generalitat per als actes de la sessió final plenària i de clausura que tindrà lloc el 30 del corrent a les cinc de la tarda.

II - A l'objecte de donar major brillantesa i fer un fatim comiat de les troques realitzades, la Generalitat de Catalunya dedica un dinar als senyors congressistes i a la premsa cinematogràfica aplegada al Congrés, qual àpat tindrà lloc el propi dia 30, a la Residència d'Estudiants de la Universitat Industrial.

III - Els Congressistes de l'esmentat Congrés Hispano-Americà de Cinematografia seran obsequiats durant els dies de celebració del Congrés, amb una excursió d'un dia per Catalunya, en autocar, d'acord amb les suggerències que tingui a bé fer els dementats tècnics del turisme català, per tal de valoritzar el possible aprofitament del nostre cel, i de la nostra llum, i dels nostre paisatge per a la producció cinematogràfica i les condicions que reuneix Catalunya en aquest aspecte.

IV - Per a les despeses totals que s'ocasionin amb motiu de la realització dels obsequis anteriors hi podrà ésser invertida fins a la quantitat de quatre mil pessetes, que serà pagada, en el seu dia, prèvia la presentació dels corresponents justificats, amb càrrec al Capítol II, Article I, Partida 06 de la Secció de Despeses del Pressupost d'enguany de l'extingida Diputació de Barcelona.

V - Als efectes conseqüents, doni's compte dels anteriors acords al firmant de la instància de referència, a la Residència d'Estudiants en la part que concretament l'afecta, a Consergeria, a fi de que curi de que la sala escollida estigui amb les degudes condicions de confort, i a la Intervenció.

Palau de la

(Cont.)

Generalitat, 28 de setembre de 1931.

EL CONSELLER D'INSTRUCCIÓ,

VIST I PLAUS:
EL PRESIDENT,

Françesç Hacia

Aprovat pel Consell en sessió
de 28 de setembre de 1931
El Secretari General

[Signature]

EXIGÈNCIA

Comunicat per oficial nº al senyor Francesc Carbonsell i d'ili-
gències a la residència d'estudiants, Consergeria i a la
Intervenció.

Palau de la Generalitat, 1 d'octubre de 1931.

Vile
OFICIAL.

at
r
-
-
s
-
ab
se
l, p
ato-
a
via
II, Ar-
ny
da
sa
de
i

DOCUMENT 3

316

Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya. — Núm. 26. — Dissabte, 15 abril 1933

El Presidente de la Generalidad de Cataluña:

Sean todos los ciudadanos de Cataluña, que el Parlamento ha sancionado la siguiente

LEY

Art. 1.º De acuerdo con la solicitud del Ayuntamiento de Barcelona, fundada en la necesidad de nivelar el Presupuesto actual, se le autoriza para aplazar las amortizaciones estipuladas en las condiciones de todos los empréstitos municipales por durante un periodo de cinco años, o sea hasta el día 1.º de abril de 1938.

Art. 2.º De acuerdo con la solicitud del Ayuntamiento de Barcelona, igualmente fundada, se le autoriza:

a) Para poder elevar del 2 al 4 por 100 el tipo de participación en los ingresos brutos de las empresas explotadoras de servicios públicos, cual participación refunde los derechos y tasas por aprovechamientos especiales de la vía pública.

b) Para poder elevar el impuesto de solares sin edificar hasta el 6'50 por 1,000 de su valor en venta, estableciéndose una escala que comprenderá desde el 3 por 1,000 hasta el 6'50 por 1,000.

c) Para poder elevar hasta el 20 por 1,000 el tipo impositivo actual del 10 por 1,000 del arbitrio sobre el producto neto de las Sociedades anónimas y comanditarias por acciones que no tributen por Contribución industrial.

d) Para establecer un arbitrio de importe igual a los de las Sociedades anónimas y comanditarias por acciones sobre los beneficios que obtengan las particulares comprendidos en el epígrafe segundo, clase C de la tarifa 2.ª de la Contribución de utilidades, y las Sociedades de toda clase que, pagando por Industrial, pasen a tributar por Utilidades de la tarifa 3.ª.

e) Para establecer un arbitrio sobre solares edificados y sin edificar, de importe 0'25 por 100 de su valor en venta, compatible con la participación del 20 por 100 en la Contribución urbana.

f) Para establecer un arbitrio sobre el precio de los billetes de espectáculos públicos de toda clase, superiores a 1 peseta, excepto teatros, según autoriza el R. D. de 3 de febrero de 1931, condicionado por el de 24 de marzo del mismo año.

g) Para poder imponer a las Sociedades anónimas y comanditarias por acciones que tributen por el arbitrio sobre el producto neto como cuota mínima, el 1 por 1,000 o el 3 por 1,000 sobre el capital equivalente al 3 por 1,000 y el 9 por 1,000 sobre el capital que tributen como mínimo al Estado, a tenor de la Contribución sobre las utilidades.

h) Para elevar el recargo sobre las Contribuciones urbanas e industriales del 6 al 8 por 100, según autoriza el Decreto de 3 de febrero de 1931, condicionado por el de 24 de marzo del propio año.

i) Para aumentar el tipo del impuesto de alquileres hasta el 30 por 100.

j) Para poder elevar hasta 0'15 pta. el arbitrio sobre la cerveza.

Art. 3.º Las autorizaciones del art. 2.º alcanzan sólo la vigencia del Presupuesto para este año y de sus posibles prórrogas.

Por tanto:

Mando a todos los ciudadanos de Cataluña que coadyuven al cumplimiento de esta Ley, y a todos los Tribunales y Autoridades que la hagan cumplir. Barcelona, 13 de abril del 1933.

FRANCESC MACIÀ

El Consejero de Hacienda,
CARLOS PI Y SUNVER

CULTURA

DECRET

Un dels factors més influents en la vida col·lectiva és avui indubtablement el cinema. No es tracta simplement d'una mena d'espectacle. Al seu voltant es desenvolupen tantes possibilitats d'acció cultural i d'una influència i d'un interès tan considerable per a la vida del país, que no hi ha cap institució de Govern que pugui desentendre's avui d'intervenir-hi col·laborant en el seu desenvolupament i procurant influir-ne les directrius en benefici de la col·lectivitat.

Per aquest motiu la Generalitat de Catalunya va iniciar l'organització d'un Comitè, el qual, després dels primers tempteigs realitzats, i davant l'expectativa de possibilitats d'actuació cada vegada més àmplies, convé estructurar definitivament dotant-lo dels mitjans necessaris per a desenvolupar la seva actuació.

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

I. — El Comitè de Cinema de la Generalitat de Catalunya constarà d'un Cos consultiu i una Comissió Executiva.

II. — La Comissió Executiva serà constituïda pels membres designats per la Generalitat de Catalunya, en data 18 de novembre del 1932, i pel senyor Alexandre Galí, en substitució del senyor Manuel Ainaud, i presidida pel Conseller de Cultura o la persona que ell delegui.

III. — El Cos consultiu serà presidit pel President de la Comissió Executiva i integrat com segueix:

a) Per la Comissió Executiva. b) Pel President i un Representant de la Mútua de Defensa Cinematogràfica. c) Pel President i un representant de l'Associació d'Empresaris d'Espectacles de Catalunya (Secció de Cinema). d) Pel President i un Representant de la Comissió de Cultura de l'Ajuntament de Barcelona. e) Per un Representant de la Federació de Mestres Nacionals de Catalunya. f) Per un Representant de la Universitat de Barcelona. g) Per un Representant de les Institucions de Cultura de la Generalitat de Catalunya, un del Departament de Governació de la Generalitat de Catalunya, un del d'Economia i un del de Finances, que nomenarà el Conseller de Cultura.

IV. El Cos consultiu en ple es reunirà tres vegades l'any, en la data que assenyalará el seu President, per tal d'estudiar les qüestions generals del cinema i presentar propostes.

V. A part d'aquestes tres reunions reglamentàries, podrà ésser convocat sempre que el President de la Comissió Executiva ho cregui necessari o quan ho demanin la meitat dels seus components.

VI. En el tràmit i estudi de les qüestions, sempre que no recaigui informe del Cos consultiu en ple, la Comissió Executiva consultarà els elements de la consultiu que siguin afectats per les qüestions que s'hagin de resoldre.

VII. La Comissió Executiva tindrà com a missió resoldre totes les qüestions que la Generalitat li conffil, o les d'iniciativa pròpia, un cop aprovades per aquella, i donar el curs corresponent a les decisions del Cos consultiu.

VIII. La renovació de la Comissió Executiva correspondrà al Conseller de Cultura, i les dels membres del Cos consultiu es farà per meitat cada dos anys, o bé quan els membres cessin en el càrrec que els ha donat la representació.

IX. La Comissió Executiva formularà un pla d'organització i tots els reglaments necessaris per al funcionament del Comitè, els quals hauran d'ésser aprovats pel Govern de la Generalitat.

X. Les Oficines del Comitè aniran a càrrec d'un Secretari, el qual serà Secretari del Comitè, i de tots els seus organismes, amb veu, però sense vot.

Barcelona, 10 d'abril del 1933.

El Conseller Delegat,
CARLES PI I SUNVER

El Conseller de Cultura,
V. GASSOL

(Cont.)

DECRET

Aprovat el pla general d'actuació del Comitè del Cinema de la Generalitat, és ja imprescindible el funcionament d'una Secretaria que centralitzi la tasca i complimenti els acords de l'esmentat Comitè.

A proposta, doncs, del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell Executiu.

Decreto:
Sobre concurs per a la provisió d'una plaça de Secretari del Comitè del Cinema de la Generalitat de Catalunya, d'acord amb les següents bases:

Primera. — Els concursants hauran de tenir més de vint-i-cinc anys i menys de quaranta-cinc, i hauran d'ésser tècnics amb matèries cinematogràfiques, especialment en l'aspecte cultural i educatiu i la seva aplicació industrial i comercial. Caldrà que els concursants acreditin el coneixement de les llengües catalana i espanyola per a escriure-les amb tota correcció.

Segona. — Les instàncies per a prendre part en aquest Concurs han d'adreçar-se, per tot el dia 6 de maig, al Conseller de Cultura de la Generalitat, a les Oficines del Departament de Cultura, amb les pòssies corresponents.

Tercera. — Junt amb la instància, els concursants presentaran els documents acreditatius de la seva personalitat, i tots aquells altres que puguin certificar la seva preparació, i una memòria, en la qual desenrollaran quina hauria d'ésser la funció dels poders públics per a utilitzar l'acció del cinema com a instrument cultural.

Quarta. — Cas que no hi hagi unanimitat de criteri entre els membres del Jurat o per la seva decisió expressa, els aspirants podran ésser cridats a demostrar les seves aptituds o la seva preparació en la forma que el Jurat cregui oportuna.

Cinquena. — El càrrec serà retribuït amb 6.000 ptes., i el concursant elegit dependrà del Comitè del Cinema, segons percepció dels seus reglaments o el mateix Comitè determini.

Sisena. — El Jurat serà presidit pel Conseller de Cultura o la persona que ell delegui, un representant del Conseller de Governació, un altre del Departament d'Economia i Treball, un representant del Consell de Cultura i un altre del Comitè del Cinema.

Setena. — El veredict del Jurat, tant si fa proposta de nomenament, com si el concurs és declarat desert, serà sotmès a l'aprovació del Consell Executiu de la Generalitat.

Barcelona, 11 d'abril del 1933.

El Conseller Delegat,
CARLES PI I SUNYER

El Conseller de Cultura,
V. GASSOL

DECRET

Creat pel Govern de la República un Consell de Cinema, encarregat d'estudiar els problemes que planteja l'activitat cinematogràfica en els seus diversos aspectes, i de proposar les solucions més adequades i convenientes a l'interès nacional, i del qual Comitè ha de formar part, entre altres elements, un Vocal designat pel Comitè de Cinema de la Generalitat de Catalunya, cal procedir al nomenament de l'esmentat representant en aquell organisme, per tal que pugui actuar amb tota la plenitud de la seva constitució.

A proposta, doncs, del Comitè de Cinema i del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell Executiu.

Decreto:
Article 1.º És designat el senyor Josep Carner i Ribalta perquè representi el Comitè de Cinema de la Generalitat de Catalunya dins del Consell de Cinema espanyol, creat per Ordre del Ministeri d'Agricultura.

Barcelona, 11 d'abril del 1933. —

El Conseller Delegat,
CARLES PI I SUNYER

El Conseller de Cultura,
V. GASSOL

ORDRE

El Comitè de Cinema de la Generalitat creat per acord del Consell del dia 15 de novembre del 1932, es disposa a realitzar la finalitat de la seva creació, que és la d'estructurar l'organització del Cinema a Catalunya, en tots els seus aspectes, i especialment en l'educatiu i cultural. Per atendre, doncs, el funcionament de l'esmentat Comitè,

Aquest Departament resol:

Títol I

GENERALITATS

Art. 1.º El Comitè de Cinema de la Generalitat de Catalunya entendrà en totes les qüestions de Cinema a Catalunya, com a organisme dependent de la Generalitat de Catalunya.

Art. 2.º Per a realitzar les seves tasques, el Comitè estarà subdividit en Ponències i Seccions:

Ponències

- I. El Cinema en l'ensenyament i com a divulgació de cultura general.
- II. El Cinema en el seu aspecte comercial i econòmic.
- III. El Cinema com a element de propaganda turística.

- IV. Producció cinematogràfica professional i amateur.
- V. Relació i intercanvi.

Seccions

- I. Cinema pedagògic i cultural.
- II. Cinema comercial i econòmic.
- III. Films de turisme.
- IV. Producció professional i amateur.
- V. Secretaria.

Títol II

CINEMA PEDAGÒGIC I CULTURAL

Art. 3.º La Secció de Cinema Pedagògic i Cultural serà regida per la Ponència I, El Cinema en l'ensenyament i com a divulgació de Cultura general.

Art. 4.º La Secció de Cinema Pedagògic i Cultural exercirà les funcions següents: a) Aplicació del Cinema en tots els graus de l'ensenyament a Catalunya. b) Aplicació del Cinema a la Universitat, Institut-Escola, Escola Normal, Escola del Treball, etc., i en totes les Institucions culturals de Catalunya. c) Preparació a l'Escola Normal dels futurs Mestres i Mestresses per a la utilització del Cinema a l'Escola. d) Aplicació del Cinema cultural a tots els sectors de la vida nacional, per mitjà de cursos, projeccions, missions culturals, etc., etc. e) Programació i distribució dels films educatius i culturals en totes les esferes de la cultura i de l'ensenyament oficial a Catalunya. f) Legitimació i exercici de la censura pedagògica. g) Dictaminació sobre la veritat científica dels films educatius. h) Assessorament pedagògic en la producció dels nostres films educatius i culturals. i) Legislació sobre Cinema apte o no apte per a infants. j) Catalogació dels reportatges cinematogràfics que facin referència a la nostra vida social o política. k) Catalogació i estudi de les diverses possibilitats dels films en general, amb miras a fer possible un dia l'estudi complet de la història del Cinema.

Títol III

CINEMA COMERCIAL I ECONÒMIC

Art. 5.º La Secció de Cinema Comercial i Econòmic, estarà regida per la Ponència del seu nom.

Art. 6.º La Secció de Cinema Comercial i Econòmic desenrollarà les funcions següents: a) Execució a Catalunya de totes les disposicions del Govern Central referents a Cinema com a espectacle públic. b) Idem, id., com a indústria. c) Idem, id., com a comerç. d) Exercici de la Censura governativa. e) Projecció dels films arribats per despatx temporal a la Duana. f) Inspecció de locals, tant pel que respecte a sanitat

(Cont.)

com a condicionament de seguretat pública g) Col·laboració a la Legislació Central sobre Cinema, en defensa dels interessos de Catalunya.

Títol IV

FILMS DE TURISME

Art. 7.^è La Secció de Films de Turisme serà regida per la Ponència del seu nom.

Art. 8.^è La Secció de Films de Turisme desenvoluparà les funcions següents: a) Aplicació del Cinema en la propaganda turística de Catalunya, d'acord amb els Serveis de Turisme de la Generalitat. b) Assessorament i intervenció en la producció dels nostres films de Turisme. c) Orientació als cinematògrafs professionals o amateurs sobre el paisatge, monuments o folklore de Catalunya. Per aquesta funció, la Secció de Films de Turisme crearà un arxíu fotogràfic dels temes indicats, el qual posarà gratuïtament a la disposició dels productors de films nacionals o estrangers.

Títol V

PRODUCCIÓ PROFESSIONAL I AMATEUR

Art. 9.^è La Secció de Producció professional i amateur serà regida per la Ponència del seu nom, i desenvoluparà les funcions següents: a) Estudi de totes les qüestions referents a producció cinematogràfica. b) Intervenció directa en la producció dels films que realitzi, adopti o editi el Comitè.

Art. 10. La Secció de Producció professional i amateur, estudiarà la manera de portar a cap la preparació de personal artístic i tècnic per a la indústria del film, ja sigui mitjançant la creació d'una Escola de Cinema o per altres solucions que proposarà al Consell de Govern de la Generalitat.

Títol VI

SECRETARIA-

Art. 11. La Secretaria serà regida per la Ponència de Relació i Intercanvi i per un Secretari que serà a la vegada el Secretari del Comitè. La Secretaria centralitzarà tota la feina material i d'organització de les diverses Seccions, mentre no es creïn Institucions que hagin de funcionar d'una manera pròpia.

Art. 12. La Secretaria del Comitè de Cinema tindrà al seu càrrec els serveis següents: a) Secretaria pròpiament dita. b) Relació i Intercanvi. c) Biblioteca cinematogràfica, amb la corresponent Secció de revistes. d) Compilació de dades i estadístiques sobre Cinema. e) Cinemateca general, amb les diverses classificacions que respondran a les directives de les Seccions Pedagògica, Comercial i

de Turisme. f) Distribució de Films i Aparells, que respondrà a les ordres de les diverses Seccions i a les programacions respectives. g) Museus cinematogràfics i Arxiu del film en els seus diversos aspectes, assessorat per les corresponents Seccions. h) Sala de proves al servei de totes les Seccions. i) Intervenció i Caixa.

Barcelona, 10 d'abril del 1933.

El Conseller de Cultura,
V. GASSOL

COMUNICAT - CIRCULAR

En virtut del Decret del 20 de març referent a la defensa del patrimoni artístic de Catalunya, i coneixedor del bon zel i dels mitjans que les Alcaldies han utilitzat sempre per a la seva millor conservació, són pregats els Alcaldes de Catalunya que vulguin encara extreure el compliment més estricte de les disposicions dictades i vetllar sobretot perquè no pugui ésser interpretada amb confusionsismes la legislació vigent, en tot el que es refereix a custòdia i conservació d'objectes de valor arqueològic i artístic, que es troben a poder de les Corporacions o particulars compresos dintre llur jurisdicció, esperant aquesta Conselleria que podria comptar, des d'ara, amb l'eficaç col·laboració de tots a l'actitud amb què la Generalitat ha vetllat sempre pel patrimoni artístic de Catalunya i a la d'evitar-ne, des d'ara, amb tots els mitjans que calguin, la mutilació.

Barcelona, 11 d'abril del 1933.

El Conseller de Cultura,
V. GASSOL

AGRICULTURA I ECONOMIA

DECRET

Vista la comunicació de l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre, anunciant l'organització d'una Setmana Forestal, i convidant la Generalitat a patrocinar-la i a col·laborar-hi amb la prestació del personal tècnic del Servei Forestal;

Atès que la Generalitat ha de patrocinar totes les iniciatives que sorgixin a la nostra terra encaminades al foment de la riquesa forestal i a la defensa de la que ja existeix, considerant-les com una contribució estimable a l'obra de conjunt que en aquest aspecte es porta a cap pel Departament d'Agricultura, sota el control del Secretari encarregat del Servei de boscos, caça i pesca fluvial; D'acord amb el Consell Executiu, i a

proposta del Conseller d'Agricultura, Economia,

Decreto:

I. S'acorda atorgar el patronatge de la Generalitat de Catalunya a la Setmana Forestal projectada per l'Institut Agrícola Català de Sant Isidre;

II. El senyor Conseller d'Agricultura i Economia curarà de donar eficàcia i l'acord precedent, i determinarà l'abast de la col·laboració que ha de prestar a susdit acte el personal tècnic del Servei Forestal.

Barcelona, 10 d'abril del 1933.

El Conseller Delegat,
CARLES PI I SUNYER

El Conseller d'Agricultura
i Economia,
PIERRE MIRS

TREBALL I OBRES PÚBLIQUES

DECRET

Presentat al Parlament de Catalunya un Projecte de Llei contra l'atur forçós, i essent necessària l'execució de certs treballs preliminars per a facilitar la ràpida realització de les mesures que el Parlament acordi, cal procedir amb tota urgència, però sempre prenent les màximes precaucions d'encert, a la confecció d'un cens d'obres parats, que permeti conèixer, amb la major exactitud possible, l'extensió de l'atur forçós a Catalunya.

Per aquesta raó, a proposta del Conseller de Treball i Obres Públiques, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Art. 1.^è A totes les poblacions catalanes on constitueixi un problema l'atur forçós, es procedirà ràpidament a la confecció d'un cens dels obrers respectius als quals afecti l'atur. Els obrers, en inscriure's, hauran de presentar els certificats de les cases on hagin treballat.

Art. 2.^è L'esmentat cens serà confeccionat pels Ajuntaments interessats, al qual efecte podran demanar al Departament de Treball i Obres Públiques de la Generalitat, abans del dia 25 del corrent mes d'abril, la documentació i les fulles d'inscripció que necessitin, donant un període de deu dies una vegada rebudes per a la inscripció dels obrers, i retornant tot seguit a l'esmentat Departament les fulles degudament complimentades.

Art. 3.^è El cens d'obres parats de la ciutat de Barcelona, serà fet directament pel Departament de Treball i Obres Públiques de la Generalitat en

DOCUMENT 4

Ufilms:

Acer. Varietats zoològiques, Pluja i tempesta. Animals marítims núm. 49, *Metamorfosi dels animals* núm. 43, *Actualitats* núm. 8, *Actualitats* núm. 10, *Tardor, Sans Souci*.

Cinaes:

Fabricació de rails, La vida de les papallones, Núvols, Simfonies gelades, Alguns éssers microscòpics, El regne dels Dinamos, Els Mantis, Els Ferry-Boats, Cristalls de Venècia, Pigmeus contra Gegants, Cignes i Camoranes, Boscos petrificats, Les formigues, Els miracles de l'electricitat, Microscopia, Lofobranquins (cultural núm. 7), *Concurs hípic, Com es tallen els diamants, L'Arc voltaic i l'Electromagnetisme, El maquinista, El misteri de la vida en el fons del mar, Curiositats* núm. 6, *Revista olímpica. Natació deportiva, Coleòpters acuàtics, Fabricació de molles d'acer, el cautxú i goma elàstica* núm. 72, *Navegants lluminosos, Guatemala històrica, Cultiu del tabac, Reinat del muscle, Del ferro a l'acer, Atenes Monumental, Elixir màgic, Petites indústries de Sorrento, Vidre, La nou de coco, Com s'imprimeix la música, L'Ski a Noruega, Indústries de l'Eterenit, Bèlgica pintoresca*

Casa Art-Film:

El salmó platejat, Toledo, Éclair Journal núm. 51, *Éclair Journal* núm. 101.

Paramount Films:

Jocs olímpics, Amb Bird al Pol Sur, El Parlament Català, Paramount gràfic núm. 25, *Acrobàcies nàutiques, Salt i cant, Horitzons marítims, Vides infantils, Diversions nàutiques, Alegres mariners, Cap a l'horitzó blau, Contes infantils, L'obertura del Tanhauser, Bombers d'ocasió.*

Hispano Fox-Film:

El desert floreix, Els raters, Or, Muntanyes rocoses, La jornada del salmó, La caça de la ballena, Entre neus, Índia, la increïble, Izanzivar, Camí de Damasc, Faràndula Mississipi, De dintre a fora, La illa dels pirates, L'ombra del Vesubi, Aus marines, Aquí ve un circ, La illa del vèrtig, Porcel·lana, Panorames de Siam, El sender dels Wikings, Broadway de dia, Sketchos orientals, A través de les mars del Sud, La Índia d'avui.

Febrer i Blay:

Ko-ko maquinista, Fèlix operador de cine, Fèlix al Pol, Fèlix al front, Fèlix a Mèxic (dibuixos), Quatre d'infanteria.

Cinnamond Film:

Per camins de l'Índia, Carrers de misteri, Per terres de Chang-How, Fúries satàniques, Temples de l'amor (Trotamons), El guapo del batallón, Trampetes no, Píldores Hèrcules, Quina digestió!

Volunt II Dimecres, 6 de juny del 1934 Núm. 157.—Pág. 1473

BUTLLETÍ OFICIAL

DE LA
GENERALITAT DE CATALUNYA

DIRECCIÓ I RECEPCIÓ D'ORIGINALS Palau de la Generalitat: Tel. 14780	ADMINISTRACIÓ : Casa de Caritat Montalegre, 6 : Teléfon 24770	SUBSCRIPCIÓ : 40 pessetes semestre Exemplar solt : 50 cèntims
---	---	---

SUMARI

Governació

Està nomenant per al càrrec de Comandant Secretari de la cinquena Zona de la Guàrdia Civil al servei de la Generalitat el Comandant senyor Enric Sánchez-Delgado i Ocerin. — Pàg. 1473.

Cultura

El Comitè de Defensa Cinematogràfica Espanyola. — Pàg. 1473 i 1474.

El Comitè de Defensa Cinematogràfica Espanyola. — Pàg. 1474.

Economia i Agricultura

El Comitè de Defensa Cinematogràfica Espanyola. — Pàg. 1474.

ORDRE aprovant el Reglament de règim interior i procediment administratiu del Departament d'Economia i Agricultura. — Pàg. 1474 a 1476.

Sanitat i Assistència Social

ORDRE convocant un concurs-oposició per a la provisió d'una plaça de Metge auxiliar del Servei de Lluita Antituberculosa. — Pàg. 1476.

Treball i Obres Públiques

ORDRE aprovant, amb les esmenes que s'esmenten, les Bases de treball del Jurat Mixt del Treball Rural, de Lleida, aprovades pel ple del 10 de juny del 1933. — Pàg. 1476 i 1477.

Departament de Governació
(Direcció general d'Administració Local)

RESOLUCIÓ de delegar en el Secretari general d'Hisendes Locals la prestància dels Jurats menors d'Execucions Locals de Barcelona-ciutat i de Barcelona-circumscripció, per als casos de vacant, absència o malaltia del Director general d'Administració Local. — Pàg. 1477.

Departament de Sanitat i Assistència Social

CIRCULAR adreçada als Alcaldes de poblacions marítimes de Catalunya i als Metges sanitaris residents, a fi que inspeccionin les instal·lacions de bany de mar de llur jurisdicció per tal de vetllar per llurs condicions sanitàries. — Pàg. 1477.

Delegació d'Hisenda de Barcelona
ANUNCI. — Pàg. 1477.

Junta Vitivinícola de Tarragona
ANUNCI. — Pàg. 1477.

Inspecció Veterinària de Girona
ANUNCI. — Pàg. 1477.

Delegació del Servei Hidràulic del Pirineu Oriental (Aigües)
ANUNCI. — Pàg. 1478.

Administració municipal
EDICTES, SUBASTES I CONCURSOS d'Actuacions de Catalunya. — Pàgines 1478 a 1480.

Administració de Justícia
AUDIÈNCIA DE BARCELONA. — Sentència i edicte. — Pàg. 1480 i 1481.
TRIBUNAL CONTENCIOSOS - ADMINISTRATIU DE GIBRERA. — Anunci. — Pàg. 1481.
TRIBUNAL INDUSTRIAL DE BARCELONA. — Edicte. — Pàg. 1481.
EDICTES de Juljats de primera instància i instrucció de Catalunya. — Pàgines 1481 a 1486.
EDICTES de Juljats municipals de Catalunya. — Pàg. 1486 a 1488.
Anuncis de pagament previ
Pàgina 1488.

CULTURA

DECRET

Les qüestions de cinema prenen cada dia major importància en la vida dels pobles moderns. Per aquesta raó la Generalitat de Catalunya té el propòsit de prestat la màxima atenció a tot el que representi defensa dels interessos cinematogràfics.

Com sigui que aquests interessos a Catalunya es troben principalment representats en la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola, la qual, des de fa

(Cont.)

alguns anys, ve prestant benemèrits serveis a favor de la cinematografia;

A proposta del Conseller de Cultura, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Per tal que els interessos cinematogràfics a Catalunya puguin sentir-se plenament considerats i defensats, la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola és declarada Organisme Consultiu del Comitè de Cinema de la Generalitat de Catalunya.

Barcelona, 4 de juny del 1934.

LLUIS COMPANYYS

El Conseller de Cultura,
VENTURA GASSOL

ORDRE

Atès el Decret del 4 de juny del 1934 declarant la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola organisme consultiu del Comitè de Cinema de la Generalitat, i per tal d'assegurar el compliment de l'esmentat Decret, aquest Departament

Resol:

Art. 1.º Per a millor compliment de la seva funció consultiva prop del Comitè de Cinema de la Generalitat, la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola portarà un fitxer que comprendrà les estadístiques de producció, d'importació i exportació de films, amb totes aquelles dades referents al comerç i a la indústria cinematogràfiques.

Art. 2.º Amb el fi d'ajudar a l'escriure el compliment de les disposicions de Censura de Films, la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola portarà un registre de títols de films, en el qual les cases distribuïdores vindran obligades a registrar tots els films que s'explotin dintre el territori autònom. A canvi de la prestació d'aquest servei, que serà exercit sota el control del Comitè de Cinema, la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola és autoritzada a establir i percebre el cànon següent:

Films culturals, gratuït.
Noticiaris, 750 ptes. per títol.
Els altres films, 75 ptes. per títol.

Art. 3.º Per a millor establir la funció consultiva a la qual es fa referència en l'esmentat Decret, el Comitè de Cinema podrà delegar un dels seus membres per a inspeccionar, sempre que el Comitè ho cregui convenient, els serveis de la Cambra de Defensa Cinematogràfica Espanyola, així com assistir a les seves reunions, amb veu però sense vot.

Barcelona, 5 de juny del 1934.

El Conseller de Cultura,
VENTURA GASSOL

ECONOMIA I AGRICULTURA

DECRET

Vista la proposta formulada pel Tribunal encarregat de resoldre el concurs obert per a la provisió del càrrec de Cap dels Serveis Tècnics d'Agricultura, a proposta del Conseller d'Economia i Agricultura, i d'acord amb el Consell Executiu,

Decreto:

Primer. — És nomenat Cap dels Serveis Tècnics d'Agricultura el senyor Eduard Simó i Notó, el qual continuarà tenint al seu càrrec els Serveis de Ramaderia, d'acord amb el preceptuat en el Decret del 10 de març d'enguany.

Segon. — Atenent la indicació del Tribunal del Concurs es fa constar, per a satisfacció de l'interessat, la notabilitat i valor de la Memòria presentada per l'altre concursant, senyor Josep M.º Soler i Coll.

Barcelona, 30 de maig del 1934.

LLUIS COMPANYYS

El Conseller
d'Economia i Agricultura,
JOAN COMORERA

ORDRE

L'art. 3.º del Decret del 19 de març d'enguany, publicat al BUTLLETÍ OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA del dia 28 del mateix mes, disposa que en un termini de quinze dies el Comitè Executiu que fins aquella data regulava la funció del Comissariat de la Casa Obrera havia de presentar al nou Comitè que es nomenava pel Decret esmentat un estat de comptes que revelés la situació econòmica de l'Organisme, lliurar tota la documentació, material i mobiliari, i resumir en una Memòria tot el curs de la labor realitzada per a atendre la comesa que tenia confiada, consignant en un apartat la naturalesa i estat de tots aquells assumptes que encara fossin en tràmit i pendents de resolució;

Atès que aquestes disposicions de l'article 3.º del Decret referit no han estat encara complertes, malgrat d'haver transcorregut un considerable període de temps des de l'expiració del termini que per a la complimentació va fixar-se;

Atès que el senyor Domènec Baró i Mas, membre del Consell Executiu del Comissariat de la Casa Obrera, ha exercit sempre les funcions de Comissari Delegat de l'Organisme, en la qual Delegació va cessar en virtut del citat Decret del 19 de març proppassat;

Atès que en l'art. 4.º del Decret repetit se'm facultava perquè pugui prendre

les mesures pertinents per al compliment del que ha estat decretat.

He resolt:

Es requereix el senyor Domènec Baró i Mas, membre de l'Anterior Comissariat de la Casa Obrera, i per raó de les funcions de Delegat que d'aquest Organisme exercí fins el dia 28 de març d'enguany, de publicació del Decret del mateix mes), perquè en tres dies complimenti les mesures contingudes en l'art. 3.º del mateix Decret.

Barcelona, 1.º de juny del 1934.

El Conseller
d'Economia i Agricultura,
JOAN COMORERA

ORDRE

En virtut del que disposa l'art. 3.º del Decret d'estructura del Departament d'Economia i Agricultura, data 18 de maig proppassat, BUTLLETÍ OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA del dia 27 de maig d'enguany,

He resolt:

Es aprova el Reglament anterior i procediment administratiu que aquest Departament d'Economia i Agricultura, el qual és publicat en el present Ordre.

Barcelona, 4 de juny del 1934.

El Conseller
d'Economia i Agricultura,
JOAN COMORERA

Anex que s'insereix

REGLAMENT DEL PROCEDIMENT ADMINISTRATIU DEL DEPARTAMENT D'ECONOMIA I AGRICULTURA

CAPÍTOL I

(Del Registre)

Art. 1.º Al Departament d'Economia i Agricultura, a més del Registre principal, hi haurà un Registre de Negociats del mateix Departament.

Art. 2.º A la presentació dels expedients, el Registre general rebut en el qual es farà constar la data de presentació i el número de l'expedient. Si els interessats han de consignar en el rebut que s'acompanya.

Art. 3.º L'encarregat del Registre general tindrà cura especialment de les sol·licituds que es presentin dels interessats i de la cèdula personal.

Art. 4.º El Registre general tindrà un índex duplicat de tots els expedients que els trameti, i un altre que haurà d'ésser signat pel

DOCUMENT 6

Butlletí Oficial de la Generalitat de Catalunya. — Núm. 121. — Dimecres, 1 maig 1935

853

infància contra las pel·lucules no aptas para menores, y en espera de la Ley definitiva que en su día promulgue el Parlamento Catalán, en uso de las atribuciones que me han sido conferidas.

He resuelto:

Primero. — Queda establecida en Cataluña la Censura Cinematográfica de Protección a la Infancia.

Segundo. — La Censura Cinematográfica de Protección a la Infancia queda confiada al «Comité de Cienmas» de la Generalitat, el qual autorizará las películas que podrán ser exhibidas a los niños.

Tercero. — Las películas no autorizadas no podrán ser exhibidas ante niños menores de quince años.

Cuarto. — Todas las películas exhibidas en el territorio autónomo deberán proyectarse con la designación «autorizada o «no autorizada», la cual indicará si la película puede ser exhibida o no ante niños.

Quinto. — Los exhibidores de films estarán obligados a hacer constar en la gar bien visible de la entrada del cine y en todos los programas, carteles y anuncios que se publiquen, si los films que se proyectan están autorizados o no para niños.

Sexto. — El «Comité de Cienmas» de la Generalitat redactará un Reglamento adecuado para la aplicación de estas disposiciones.

Séptimo. — En el mencionado Reglamento se fijarán sanciones, de 50 a 250 pesetas por proyección, aplicables a los exhibidores que no se atengan a lo que queda dispuesto.

Barcelona, 29 de abril de 1935.

El Gobernador General Interino de Cataluña,
Presidente de la Generalitat,
J. PICH

ORDRE

El concepte de protecció a la infància no ha de limitar-se al seu sentit material.

Es ben bé en el terreny espiritual on s'ha d'aconseguir tota l'eficàcia. Aquest criteri segueix la nova legislació en tots els països i la que es refereix a cinema, especialment. La primera mesura és la d'establir la diferenciació entre el cinema per a infants i el cinema per a adults. Cal protegir la infància contra la influència i l'ambient d'alguns films que poden influir, de vegades decididament, en el seu caràcter o en la seva vida.

Atenent aquesta necessitat apremiant a Catalunya, d'acord amb el que preve l'art. 25 del Decret del Govern de la

República del 21 de novembre del 1932, de conformitat amb el que fou acordat per la Comissió Mixta per a la implantació de l'Estatut de Catalunya, i atès el Decret del 2 d'agost del 1933 posa en vigor els acords de l'esmentada Comissió traspassant a la Generalitat els Serveis d'Assistència Social, al Parlament de Catalunya, a proposta dels Consellers de Cultura i de Sanitat i Assistència Social, discutí i portà a dictamen un projecte de Llei de «Censura Cinematográfica de protecció a la infància».

Com sigui, però, que la promulgació de l'esmentada Llei no pogué ésser portada a terme, amb motiu de la Llei de la República del 2 de gener del 1935 suspenten les facultats del Parlament Català, entenent que és una necessitat apremiant la protecció a la infància contra els films no aptes per a menors, i en espera de la Llei definitiva que al seu dia promulgui el Parlament Català, en ús de les atribucions que m'han estat conferides,

He resolt:

Primer. — Es estableix a Catalunya, la «Censura Cinematográfica de Protección a la Infancia».

Segon. — La «Censura Cinematográfica de Protección a la Infancia» queda confiada al «Comité de Cienmas» de la Generalitat, el qual autorizará las películas que podrán ésser exhibidas a los niños.

Tercer. — Els films no autoritzats no podran ésser exhibits davant d'infants menors de quinze anys.

Quart. — Totes les pel·lucules exhibides en el territori autònom hauran d'ésser projectades amb la designació «autoritzada» o «no autorizada», la qual indicarà si la pel·lucula pot ésser exhibida o no davant d'infants.

Cinquè. — Els exhibidors de films estaran obligats a fer constar en lloc ben visible de l'entrada del cinema, i en tots els programes, cartells i anuncis que es publiquin, si els films que es projecten són autoritzats o no per a infants.

Sisè. — El «Comité de Cienmas» de la Generalitat redactará un Reglamento adequat per a l'aplicació d'aquestes disposicions.

Setè. — En l'esmentat Reglament es fixaran sancions de 50 a 250 ptes. per projecció, aplicables als exhibidors que no s'atenguin al que resta disposat.

Barcelona, 29 d'abril del 1935.

El Gobernador General Interí de Catalunya,
Presidente de la Generalitat,
J. PICH

ORDEN

Visto el Decreto del 26 del corriente mes sobre normalización de la vida municipal en Cataluña, en uso de las facultades en él invocadas y de acuerdo con las normas en el mismo establecidas en lo referente a la constitución y funcionamiento de los nuevos Ayuntamientos,

He resuelto:

Los Ayuntamientos de la circunscripción de Tarragona, modificados en virtud de disposiciones de las Autoridades militares y que figuran en la relación adjunta, quedan integrados en la forma que se indica, y deberán constituirse dentro del plazo de cinco días naturales, a contar desde el siguiente al de la publicación de la presente Orden en el BUTLLETÍ OFICIAL DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA, previa convocatoria del Alcalde actual, de acuerdo con el Decreto de 26 del corriente, que regirá en todas sus partes.

Barcelona, 30 de abril de 1935.

El Gobernador General Interino de Cataluña,
Presidente de la Generalitat,
J. PICH

Relación que se menciona en la Orden precedente.

CIRCUNSCRIPCIÓN DE TARRAGONA

PARTIDO JUDICIAL DE FALSET

Coldejon

Juan Fortuny Pradell.
Basilio Rofes Rofes.
Juan Casadó Llorens.
José Casadó Salsench.
Jaime Riba Farré.

Cornudella

Tito Juncosa Llandaró.
Ramón Busquets Corbella.
José Juncosa Dalmau.
Esteban Roig Juncosa.
Pedro Aragonés Altés.

Duesaigües

Pedro Rofes Tarragó.
José Mestres Aragonés.
Juan Mestre Mestre.
José Cabré Aragonés.

Garcia

Francisco Torner Mani.
Pedro Madicó March.
José Pedrola Cabré.
Miguel Montamat Anguera.
Jaime Escoda Perelló.
Jaime Escoda Benet.
José Fàbregas Alabart.
Ramón March Arbó.
Juan Pujol Solé.

Gratallops

Juan Vilella Sabaté.
Salomón Ripoll Rojals.

DOCUMENT 7

1

DECRET

El Comitè de Cinema, creat pel Govern de la Generalitat, ha deixat de respondre a les necessitats de l'hora present. Per tal de procedir a l'estructuració definitiva dels Serveis de Cinema, i coordinar-los amb les tasques de la Comissaria d'Espectacles de Catalunya,

D'acord amb el Consell Executiu i a proposta del Conseller de Cultura,

DECRETO :

Art. 1r. - És dissolt el Comitè de Cinema de la Generalitat.

Art. 2n. - Són incorporats a la Comissaria d'Espectacles de Catalunya els Serveis de Cinema de la Generalitat, el Comissari de la qual assumirà totes les funcions i facultats encomanades fins ara al Comitè de Cinema, amb l'encàrrec especial d'estructurar definitivament els esmentats Serveis i coordinar-los amb les tasques de la Comissaria d'Espectacles de Catalunya, creada per aquestes finalitats.

Barcelona, 5 d'agost del 1936

Lluís Companys

EL CONSELLER DE CULTURA,

Ventura Gassol

Publicat en el Butlletí Oficial de la Generalitat N.º 222 - Pag. 909 - 1.ª columna.

